

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:
BENEDEK MIHÁLY alezredes

Segéd-szerkesztő:
Dr. BÁNYAI LÁSZLÓ százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári
cskek számla:
25.342.

Megjelenik:
minden hónap 1-én és 15-én
Telefon: 153-079.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen

Mindhalálíg.

Bácsföldvár határában két hősi halott és egy súlyosan sebesült bajtársunk kiomló vére festette pirosra a magyar búzamezők földjét. Mellettük harcolva halt hősi halált egy magyar községi rendőr is. Harcuk a legnemesebb volt, haláluk a legmagasztosabb, melyet a kemény magyar sors juttathat fiainak: a magyar élet s a búzakeresztek védelmében estek el. Büszkén szólítjuk nevüket: Ágó János csendőr! — Pataki József csendőr! — Mikula Ferenc községi rendőrvezető! Ismerünk jól Titeket, a halálíg helytálló örök magyar katonát! Ti hárman immár teljesítettétek kötelességeketek, méltónak bizonyultatok arra, hogy bevonuljatok a nemzet halhatatlanjainak seregébe.

Bajtársaink elvetemült merénylők, lesipuskások ellen keltek harcra, akik kezét emelnek mindenre, ami szent. Most az áldott magyar föld termése van soron, melyet nem égetett ki aszály, nem mosott el áradás. Ráveti hát magát a szabotázs, minden életnek és vagyonnak ez az újkori veszedelme, mert terveinek első vonalában éppen az éhség és nyomorúság keltése áll.

Bajtársaink fenntartás nélküli kötelességteljesítése példaadás ma arra, hogy miként kell a nemzetet szolgálni. Hősi haláluk komor felkiáltójel a magyar égen, figyelmeztető a leskelődő veszedelemre, mely a pusztítást és a lelkek megrendítését tartja legfőbb feladatának. Legutóbb éppen a múlt számunkban mutattunk rá erre a veszélyre, most pedig bajtársaink a vérükkel és életükkel bizonyítják, hogy a pokol fajzatjai munkában vannak.

Senki sem gondolhatja, hogy mi a veszedelmek ellen tiltakozunk s a biztonságos életet áhítazzuk akkor, amikor ismételten rámutatunk a nemzet javait fenyegető veszélyekre. A csendőri hivatás ilyen biztonságot akkor sem nyújthatna, ha mindenki más benne élne is. Vannak azonban az éberségnek fokozatai s nekünk most a legnagyobb fokú éberségre kell egymást és a népet szüntelenül figyelmeztetnünk. Ha ezt megtesszük, ha így élünk és odaállunk a népünk mellé, nincs mitől tartani, a magyar föld fiát pedig nincs mitől félteni.

A magyar ember régen megtanulta már, hogy ebben a hazában nincs élet kockázat, veszély és

örökös küzdelem nélkül. Ezért nőtt úgy a szívéhez az eke szarva mellett a kard. Sohasem tudta, hogy melyiket kell megragadnia, de akárhogy is hozta és hozza a sorsa, áhitattal nyul mindkettőhöz, mert ezekben van a multja, jelene, jövője, kedvesei boldogulása és élete. Váltogatva hullatja a vérért és verejtékért aszerint, hogy fegyverét vagy szerszámát kell-e megmarkolnia. S még csak latolgatni valója sincs, hogy melyik mellett maradjon meg, mert akármelyikre is esne a választása, elpusztulna a másik nélkül. Csak a kettő együtt jelenti számára az életet.

Az állandó készenlét és vigyázás nem újdonság a magyarság számára. Voltak a mainál már sokkal veszélyesebb időszakai, egész évszázadai, amikor sohasem tudta, hogy kinek vet és kinek arat, mert mindegyre nyakán volt az ellenség. És mégis minden évben vetett és aratott, katonamódra: egyik kezében karddal, a másikban ekével, kaszával. Legyűrt, átvészelt minden vihart, mert érezte, hogy az örökös harc alól nem bujhat ki. Mégsem esett kétségbe soha, asszonyai sem kaptak idegrohamot, hanem odaálltak az uruk mellé, vagy végezték itthon a férfimunkát a gyakori harcok idején. Csak így maradhattunk meg, ezzel az elszánt kiállással, férfi, asszony egyazon részt-vállalásával s így maradhatunk csak meg ezután is. A katonanemzeteknek ez a sorsa s aki iszonyodik ettől, az eltávolodott tőlünk.

Ezzel a lélekkel nézzük és éppen ezért mindenél nagyobbra becsüljük hősi halott bajtársaink helytállását. Bennük magasan lobogott ez az ősi nemzeti hivatástudat, amit el nem homályosíthatott semmiféle veszedelem.

Gabonánkért, áldott magyar földünkért mindig újból és újból meg kellett verekednünk s ez a harc mindig emberfeletti volt, mert mindig sokszoros túlerő, az ellenségnek valóságos áradata zúdult ránk. Ezt a harcot eddig nyíltan vívtuk s a magyar az ilyen becsületes harcban mindig jobb volt a legjobbaknál. Ma meg kell állanunk a helyünket az óvakodva csúszó-mászó, gyujtogató, lelket mérgező, mosolygós arccal köztünk járó, vagy sötét éjjel a levegőből alászálló ellenséggel szemben is. Ma ilyen ellenség sandít a telt csőrök felé s hiába minden erő és elszántság, ha kijátszhatja éberségünket.

Féltő gonddal állunk oda testvéreink mellé, hogy életté, erővé és boldogsággá váljék az új gabona, hogy megőrizzük kenyerüket és hitüket az Ágó Jánosok és Pataki Józsefek hűségével, mindhalálíg.

A lopás értékhatárai.

Írta: **CZEGLÉDY JENŐ** alezredes.

A bűncselekmények egyik legnagyobb csoportját a vagyon elleni cselekmények képezik.

Ezek közül is — mint általánosan ismeretes — a lopás áll az első helyen. A lopás — tekintve, hogy azt csakis egyféleképpen, az ingó dolog elvételével lehet elkövetni — alapjában véve igen egyszerű bűncselekmény, mégis a cselekmény minősítésénél, nyomozásánál s az ezzel összefüggően felmerülő egyéb szolgálati feladatok teljesítésénél (kell-e eseményjelentést tenni, el kell-e fogni a gyanúsítottat, a kir. ügyésznek kell-e tájékoztató jelentést tenni, stb.) sok szempontot kell mérlegelni. Ilyenek: a tettes és a sértett személye, a lopás helye, alkalma, az elkövetés módja s nem utolsósorban az érték.

A lopás gyakorisága megköveteli, hogy az ezzel kapcsolatos büntetőjogi ismeretekkel teljesen tisztában legyünk s ezek között is elsősorban az értékhatárokkal kapcsolatos, méltán szövevényesnek mondható szabályokkal. Az értékhatárok áttekintését főként az nehezíti meg, hogy az idevágó tudnivalók különböző helyeken: törvényekben, törvényes rendelkezésekben, segédletekben és egyéb jogszabályban elszórtan találhatók.

Ezeket a szabályokat az alábbiakban összegyűjtve oly módon csoportosítottam, hogy abból könnyűszerrel megállapítható, hogy a kérdéses lopás csupán az értékét tekintve hová sorol s csupán az értékre figyelemmel (feltéve tehát, hogy büntetési minősítő körülmények egyébként nincsenek) a cse-

lekmény mivé minősül és milyen bíróság, hatóság elé tartozik. Feltüntettem azokat a fontosabb jogszabályokat is, amelyek a fennforgó esetre vonatkoznak.

Az adatok között a vagyoni jogi polgári peres ügyek értékhatárait is megjelöltem. A csendőr a Szut. 404. pontja értelmében polgári peres ügyben nem nyomozhat ugyan, de a vagyoni jogi polgári perek olykor nagyon hasonlítanak a vagyoni elleni bűncselekményekhez, így a csendőrhöz gyakran kerülnek ilyen feljelentések is. Tudnia kell tehát, hogy a szóbanforgó ügy hova tartozik, azzal mi az eljárás.

Az értékhatárra vonatkozó és ahhoz szorosan hozzátartozó tudnivalókat minden egyes esetben négy pontba foglalom. Ezek:

- a) a bűncselekmény rövid jellemzése,
- b) a bűncselekményben eljáró hatóság, bíróság (csakis az elsőfokon ítélezők),
- c) a bűncselekményre vonatkozó törvények, rendeletek, segédletek (a Pinczés-féle Btk. I. és III. köteténél az 1941., a II. köteténél az 1940. évi kiadásra hivatkozom),
- d) megjegyzések.

Két pengő értékhatárig

a) a lopás csupán fegyelmi kihágás, ha azt katonai fegyelmi fenytő hatalom alá tartozó, rendfőközet nélküli egyén követi el és a cselekményt beismeri. Általában idetartoznak a csekély jelentőségű, különösen a vagyon (tulajdon) ellen elkövetett vétségek, vagy kihágások, nevezetesen, ha a lopás, sik-

A feltámadt „halott“.

Írta: **AGYAGFALVI HEGYI ISTVÁN.**

A két becsipett jóbarát egymásbafogódzva dülöngélt a sötét kisvárosi utcán.

— Te, János!... Ez aztán bor volt, mi? — lelkesedett a sánta írnok.

— Bor? A fenét... Az én borom, az bor! Ez csak olyan borzalinó! — csuklotta a kalaposmester s jót nevetett a saját szellemességén.

De a sánta írnok nem hagyta az igazát.

— A te borod egy bikaerős, vad bor! Ez pedig sima... Itatja magát! A tiédől az ember elgyengül, ettől pedig erőre kap!... Te, János! Én most egy csapással le tudnám ütni... azt a nagy marha Kis Bálintot! Le én, csak ide merné hozni az orrát! — Így! — s nagyot lendített öklével a levegőben.

— No-no, csak ne hengej! — hűtögette a kalapos —, félfogára se volnál elég neki... Te vagy a marha, hogy összerúgtad vele a patkót! Megezz!

— Engem-é? — vicsorgott a sánta írnok —, meg az ánya térgyit! Én nem félek tőle! De senkitől, semmitől se a világon! Értetted-é?

A kalapos már nem tudott felelni, mert hirtelen nagyot botlott valamiben.

— Mi a nyavalya ez itt az útban? — dünnyögte, mikor visszanyerte az egyensúlyt. — Egy zsák! Valamelyik székérről eshetett le...

Az írnok lehajolt, de vissza is hőkölt nyomban. — Ember! Egy halott ember!... Egészen elment az erőm! — dadogta s továbbhúzódott.

— No, te hős! — csúfolódott a kalapos —, add csak ide az öngyújtodat!

Az írnok valahogy előkotorászta a tűzszerzőmestert s a kalapos rákattantott. — Tyű, a mindenit! Ez éppen Kis Bálint! Megölték!... Nézd azt a vértócsát! — mondotta elképedve.

Az írnoknak végképpen elment az ereje. — Kis Bálint? — motyogta. — Most már mit csináljunk? Te, János, találj ki valami okosat!

— Valami okosat? Mit kell itt olyan nagyon okoskodni? Bejelentjük a csendőrségen... s aztán hazamegyünk aludni!

— Igen, te — nyöszörögte az írnok —, de engem ott fognak! Mindenki tudja, hogy Kis Bálinttal haragban voltam... Engem fognak gyanúsítani... Meghurcolnak... Kidobnak a hivatalból!

A kalapos megsajnálta a nyavalyást. — Hát mit csináljunk? — tűnődött.

Az írnok karonragadta a barátját. — Te, János! Bujtass el a borpincédben, amíg ki nem derül, hogy ki a tettes!

— Nem bánom, gyerünk! — adta meg magát az ivópajtás. — Legalább meglátod, hogy mi a különbség az én borom s e közt a... borzalinó közt... hehehe!

De az írnokot nem fogta most a bolondozás. Valósággal húzta maga után a barátját, csak hogy minél előbb kijussanak a városból. Mire a szőlődomb lábához értek, halvány fénycsík jelent meg az égbolton. Az írnok még jobban megijedt. — Sies-sünk! — könyörgött —, amíg meg nem lát valaki!

A nádfedeles, félig a földbeépített présház előtt megálltak s egy kicsit kiszuszogták magukat. A barátok tornyának keresztjén megcsillant az első nap-

kasztás, stb. vétségét olyan ingóságokon követték el, amelyeknek az értéke, illetőleg, ha a csalás által okozott kár két pengőnél kevesebb, továbbá olyan kincstári tárgyak elidegenítése, amelyeknek értéke ugyancsak két pengőn alul marad.

b) Az ügy elintézésére a csapatparancsnok fegyelmi fenytő hatalmával felruházott előljáró hivattott. (Szolg. Szab. I. R. 75. §. 404. lapoldal.)

c) L.! a Szolg. Szab. I. R. 637/B. p. 3, bek.-t (379. l.) és e pont helyes értelmezéséről szóló 55.400/eln. 13.—1942. sz. H. M. körrendeletet (1942. évi 40. Cs. K. 395. l.).

d) A nyomozásnál a Szut. 88. §-át kell szem előtt tartani. (Katonai egyénekkal való eljárás.)

Tíz pengő értékhatárig

a) a lopás tulajdon elleni kihágás, mely fogalom alá a fenti értéket felül nem haladó élelmi vagy élvezeti cikk, tüzelőszer, vagy egyéb életszükségleti tárgy ellopása, elsikkasztása, vagy jogtalan eltulajdonítása tartozik.

b) Az ügyben a járásbíróóság ítélkezik.

c) L.! a Kbtk. 126. §-a helyébe lépő 1908:XXXVI. t.-c. (Bn.) 51. §-t (Pinczés III. kötet X. fej. 806. l.).

d) Az eljárás csak magánindítványra indítható meg.

Negyven pengő értékhatárig

a) az erdei és mezőrendőri lopás, mint kihágás a községi rendőri büntetőbíróóság hatáskörébe tartozik. Idetartoznak mindazok a mezőrendőri és erdei

kihágási ügyek, melyeknél a kár, vagy a kárdíj nem haladja meg a fenti összeget. Ezeknél a községi bíróság a rendőri büntető eljárás szabályai szerint ítélkezik.

b) Kis- és nagyközségekben a községi előljáróság ítélkezik. Ha azonban a sértett akarja, vagy az őrs jónak látja, a feljelentést a főszolgabíróhoz kell megtenni.

c) L.! a rendőri büntető eljárásról (Rbsz.) szóló 65.000/1909. sz. B. M. rend. 237. §-t (Pinczés II. kötet II. rész. 1467. l.).

d) Az eljárás csak magánindítványra indítható meg.

Ötven pengő értéken felül

a) a lopás büntett, ha azt katonai büntetőbíróóság alá tartozó egyén katonai dolgokon követte el.

b) A honvédtörvényszék ítélkezik.

c) L.! a katonai büntetőtörvénykönyv — életbe léptetési törvény — 1930:III. t.-c. 91. §-t (Pinczés II. kötet, III. rész. III. fej. 30. p. 1620. l., Szolg. Szab. I. R. VIII. hadicikk, 537. l.).

d) A nyomozásnál a Szut. 88. §-át kell szem előtt tartani. (Katonai egyénekkal szemben való eljárás.)

Hatvan pengő értékhatárig

a) a lopás mezőrendőri kihágás, mely alatt gazdasági terményeknek gyümölcsöskertből, kertből, szőlőből, faiskolából, vagy a mezőről történt ellopását, vagy más, a földtől el nem választott termék jogosulatlan leszedését, levágását, vagy ellopását értjük. Ha azonban a Btk. 336. §-a szerinti büntetetté minősítő körülmények forognak fenn, a lopás: bün-

sugár, mire a kalapos a rejtekhelyéről előhúzott nagy rozsdás kulccsal kinyitotta a pince vasajtáját.

— Igy ni! — mondotta elégedetten s betuszkolta a barátját. — Itt az öregapád se talál meg! Ül j le csak oda az ászokra, én meg hozok egy kancsó bort, hogy megjöjjön megint a kurázsid!

Az írnok verejtékező homlokát törülgette s elgondolkozott. Egyszer csak úgy pattant fel, mintha kigyó csípte volna meg.

— Te, János! — kiáltott rekedten — hiszen éppen az lesz a gyanús, hogy eltűntem! Rögtön utánam fognak nyomozni s amíg engem keresnek, senkinek se jut eszébe, hogy más is lehet a gyilkos!

A kalapos, kezében a teli kancsóval, buta képet vágott. — Abbiz, a lehet... — mondotta fejcsóválva. — Látod, milyen hülyeségeket találsz ki azzal a nagy okos fejeddel! Hogy én elbujtassalak!... No, de ha már itt vagyunk, igyunk egy cseppet! Először te... Vigyázz, még leejted!

Az írnok bátorságot húzott a kancsóból. Csakugyan, mintha már nem reszketne úgy a bajusza vége... Vagy talán csak azért, mert összeacsapzott a jóféle rizlingtől? A kalapos is alaposan ellátta a kancsó baját s aztán urasan megkérdezte:

— Eszerint most már mi lenne a tennivaló?

Megyek a csendőrségre... — állott fel az írnok s a könyökével lesúrolta a pókhálót a kalapjáról. — Minél előbb, annál jobb... Talán nem is tartóztatnak le... — tette hozzá reménykedve.

— Persze, hogy nem! — rikkantott a kalapos. — Hiszen tanu vagyok rá én is, hogy még világos volt, mikor beültünk a „Veres macskába“. Látod, mire jó, hogy idejiben elkezdtek!... Különben

tanu rá maga a Veres macska is, meg a felesége... meg a Marcsa is, akit megcsípkedtél! Te kujon! — lökte oldalba tréfásan a barátját.

— Nem, Marcsát ne adjuk fel tanunak! — tiltakozott az írnok. — Tudod... a feleségem miatt.

A kalapos nagyot nevetett, azzal kituszkolta a vendégét a homályos pincéből. Ő maga egy percre visszamaradt rendezgetni. De még egy perc se telhetett el, az írnok fejfel előre szinte bebukott a pincenyíláson.

— No, mitől rémüldözöl már megint, te híres vitéz? — kapta el a vállát a vendéglátó gazda, hogy a hordók közé be ne essék. De az csak hebegett-habogott s közben reszketett, mint a kocsonya. Végre aztán nagynehezen megszólalt:

— Ő... ő jön... ott... ott a nagy cseresznyefánál!

— Kicsoda az az ő? Nyögd ki már!

— A halott... Kis... Bálint!... Ne engedd be ide...

Megöl!

A kalapos egy ugrással a pince előtt termett. Csakugyan! Kis Bálint bukdácsol ott felfelé... ha csak nem a szelleme! De hát a szellem nem igen szokott tántorogni. Már pedig Kis Bálint éppen csak hogy állott a lábán.

A kalapos nem volt valami könnyűfejű ember, de most hirtelen az eszébe ötlött valami s hangosan felkacagott. Elébe ment a közeledő alaknak.

— Hova-hova, Bálint testvér? — kérdezte csúfondárosan. — Persze, a pincébe, mi?

— Hát hova... a fészkes fenébe... mehetnék más-hova?... Ott kialszom egy kicsit magam... Különben is dolgom van a szőlőben — csuklott nagyokat a „halott“.

tett, kivéve, ha a gazdasági terményeknek a felsorolt helyekről való ellopása bemászás által történt.

b) Negyven P-ig a községi előljárási ítélezkedik. (Kis- és nagyközségekben.) Ha azonban a sértett vagy a csendőrség nem akarja a feljelentést a községi előljárásnál megtenni, akkor a főszolgabíró, vagy a szolgabíró illetékes. Egyébként: kis- és nagyközségekben a főszolgabíró, szolgabíró, megyei és törvényhatósági jogú városokban a rendőrkapitány-ság vezetője ítélezkedik. Rbsz. 1. §. (Pinczés II. kötet, II. rész. 1467. l.).

c) L! a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894:XII. t.-c. 93. §. a) pontot. (Pinczés I. kötet, második rész, XXVI. fej., 688. l.)

d) Az eljárás csak magánindítványra indítható meg.

Száz pengő értékhatárig

a) a lopás erdei kihágás, mely alatt erdőterület-ről álló, vagy döntött fának, vagy faanyagoknak, egyéb növényeknek, erdei terméknek, talajalkatrésznek, előkészített fának, az erdőben, vagy az erdőhöz tartozó egyéb területen termelt mezőgazdasági, vagy kertészeti terménynek, hangyabábnak (hangyatojás), vagy petének ellopását értjük, amennyiben az ellopott dolog értéke, vagy az okozott kár összege száz pengőt meg nem halad, feltéve, ha a lopásnál büntetné minősítő körülmények nem forognak fenn, kivéve, ha a lopást bekerített helyre való bemászás útján követték el.

b) Az illetékességre vonatkozóan lásd a hatvan pengő értékhatár b) pontját.

— De mitől olyan véres az inged eleje? — ingerkedett a kalapos.

A „halott“ ijedten nézett végig magán.

— Az ám! — mondotta csüggedten. — Nem is izsom többet veresbort... Egy hétig hallok most már az asszonytól...

— Jere csak be a pincémbe, adok én neked kölcsön egy éppen ilyen inget! — fogta karon a kalapos. — No, nem éppen ilyent, mert azon nincsen veres folt! Afféle takaros munkásing, szőlőbe való...

A „halott“ kissé megvidámodva botorkázott le a pincelépcsőn a másik nyomában.

— De egyet mondok Bálint! — szólalt meg ott bent a kalapos —, nekem egy kedves vendégem van itt, azzal muszáj egy pohár bort koccintani!

— Akár kettőt is! — buzdult fel a „halott“.

— Becsületszavadra?

— Becsületszavamra!

— No, akkor előkecmereghetsz! — kiáltott be a kalapos a homályos pincezugba — Kis Bálint koccintani akar veled s amit Bálint akar, annak úgy kell lenni! Igaz-é, komám?

— Az úgy is van! — düllesztette ki a mellét a „halott“.

A sánta írnok előbújt a hordók közül. Alighanem ő is rájött már a dolgok nyitjára, mert már nem reszkedett a halottól. Talán még egy ici-picit az életől...

Kis Bálint — nevezzük csak így a becsületes nevén, ha már úgyis feltámadt — megsötétedett, mikor meglátta nagyszájú ellenfelét. De aztán jó képet vágott a rossz tréfához.

— Becsaptál, kalapos! — nevetett. — De ha már szavamot adtam — szervusz, te tintanyaló!

c) L! az erdőkről és a természetvédelemről szóló 1935:IV. t.-c. 258. p. 1. bek.-t és a 261. p.-t (az utóbbi pontot l. Pinczés I. kötet, második rész, XXVI. fej. 687. l.).

d) Nem minősítő körülmény, ha a tettes a lopást felfegyverkezve, vagy a személyes ellenállás kifejtésére alkalmas eszközzel felszerelve követte el, csak abban az esetben, ha a tettes löfegyvert viselt. (A Btk. 337. §. helyébe lépő 1930: III. t.-c. 75. §.) Az eljárás csak magánindítványra indítható meg.

Száz pengő értékhatárt

ismerünk a községi bíráskodás elé tartozó polgári peres ügyeknél is.

a) Községi bíráskodás alá, vagyis a községi bíróságok hatáskörébe tartoznak pénz fizetése, munka teljesítése, vagy ingó dolog iránti perek, ha a per tárgyának értéke a száz pengőt nem haladja meg.

b) Ilyen ügyekben kis- és nagyközségekben a községi bíró, megyei és törvényhatósági jogú városokban a kirendelt közigazgatási tisztviselő ítélezkedik.

c) L! a polgári perrendtartásról (Bp.) szóló 1911: I. t.-c. 755. §-át (Pinczés I. kötet „A büntetőper és a polgári per határvonalai“ fejezet 676. l.).

d) Polgári peres ügy! A Szut. 404. p.-ja szerint kell eljárni.

Kétszáz pengő értékhatárig

a) a lopás vétséget képez, ha büntetné minősülő körülmények: Btk. 336., 338. §., 1930: III. t.-c. 75. §. nem forognak fenn, ellenkező esetben, vagyis ha a lopott dolog értéke kétszáz pengőnél nagyobb, a lopás büntett.

b) Vétségnél a járásbíró, büntettnél a törvényszék ítélezkedik.

c) L! a Btk. 334. §. helyébe lépő 1908: XXXVI. t.-c. (Bn.) 48. §-t (Pinczés: I. kötet, második rész, XXVII. fej., 686. l.).

d) Családi és házi lopás (Btk. 348., 343. §.) esetében az eljárás csak magánindítványra indítható meg.

Kétezeröttszáz pengő értékhatárt

ismerünk a járásbíró, illetve a törvényszék elé tartozó polgári peres ügyeknél.

a)–b) Azok a vagyonjogi perek, melyek tárgyának értéke a kétezeröttszáz pengőt nem haladja meg, a járásbíró, ezt az összeget meghaladó esetben a törvényszék elé tartoznak.

c) L! a polgári perrendtartásról (Bp.) szóló 1911: I. t.-c. 1., 2. §-t (Pinczés I. kötet „A büntetőper és a polgári per határvonalai“ fejezet 676. l.).

d) Polgári peres ügy! A Szut. 404. pontja szerint kell eljárni.

Négyezer pengő értékhatáron felül

a) a lopás büntett és tíz évig terjedhető fegyházzal büntetendő, ha a cselekmény a lopott dolog értékére való tekintet nélkül is büntett.

b) Ezekben a bűncselekményekben a törvényszék ítélezkedik.

c) L! a Btk. 339. §-a helyébe lépő 1908: XXXVI. t.-c. (Bn.) 49. §. 1. pontot (Pinczés: I. kötet, második rész, XXVI. fej. 690. l.).

d) A Szut. 312. pont 1. alpontja értelmében a gyanúsítottat el kell fogni.

Hősi halált haltak

Ágó János csendőr

Pataki József csendőr

Bácsföldvár határában fegyveres bandával vívott harcban 1943 július 22-én

Tisztelgünk emléküik előtt.

ÚJ HŐSÖK KELTEK...

Irta: SZABÓ DÉNES törzsőrmester.

— A Bácsföldváron elesett csendőrök emlékére. —

Délvidék napja! Hév nyárközépen
Kalászt rengető rónaság felett,
Ahol kasza peng dallamos-szépen, —
Fond be sugárral, glóriával ott
A legújabb hősi kereszteteket.

Déli magyar szél, — ízes, balzsamos —
E sírhalmokra minden virágból
S örökzöld fűből ültessél magot!
És hogy kikeljen rajtuk a virág, —
Hints oda bőven esőt, harmatot...

Déli magyar föld, — mély, kövér, meleg —
Öleld magadba fiaid szívét!
Bár van jó fiad — tudjuk — rengeteg,
A hősokeket, kik meghaltak Érted —
Édes Anyaföld, legjobban szeresd!

Déli magyar ég, — himes, csillagos —
Borulj le rájuk, míg csak itt lakunk!
Tükrözze vissza Tisza és Maros:
Titel fölött fényes Hadak Utján,
Imé! — több megint a mi csillagunk!...

Bűnügyi apróságok.

Írta: OLVHÁRY-MILVIUS ATTILA ezredes.

Berlin északi részében, az úgynevezett Nordenben, a berlini nagytemető és a városi villamos végállomásának közelében állott egy korcsma. Vendégei a temető látogatói, a villamosalkalmazottak és a közeli Paukron katonai alakulatainak legénysége köréből valók voltak. A korcsma jól ment. A tulajdonosa kint harcolt valahol a lövészárokban, mert 1918. tele volt akkoriban. Az üzletet a korcsmáros fiatal felesége vezette, még pedig igen jól. Az asszony ügyes, csinos, de kikapós menyecske volt. Nem válogatott. Barátai gyakran váltakoztak. A környéken csak a „szép Idá“-nak nevezték.

Egy téli napon tíz óra tájban megjelent a korcsmánál egy Paulus nevű szabó Berlinből, aki a korcsmárosné rendelésére valami ruhát hozott. A szabó a korcsmaajtót zárva találta, az ablakokat pedig lefüggönyözve. A küszöbön ott volt az újság, a tej, ahogy azt a kihordók otthagyták. A szabónak, aki gyakori vendég volt a korcsmában és a korcsmárosné legszűkebb ismeretségi köréhez tartozott, feltűnt, hogy a korcsma ilyen késő délelőtt is zárva van s midőn ismételt kopogtatásra sem kapott belülről választ, a szomszédokhoz fordult, majd azokkal az egyik ablakon át — amely csak be volt támasztva, — bemásztak a korcsmába. Itt borzalmas látvány fogadta őket, a „szép Idá“ ott feküdt hörögve, eszméletlenül az ágyán, melyet a korcsmától csupán függöny választott el. Fejét borzalmas sebek borították. Csupa vér volt minden. Első pillantásra meg lehetett állapítani, hogy súlyos bűncselekmény történt.

A helyi rendőrség (a városnak e része akkoriban még nem tartozott közigazgatásilag Nagy-Berlinhez) nyomozáshoz kezdett. Az eszméletlen korcsmárosnéet kórházba szállították, ahol nyolc nap multával meghalt, anélkül, hogy eszméletét akár csak egy pillanatra is visszanyerte volna.

Az egész környéken nagy feltűnést és izgalmat keltett gyilkosság nyomozása erős felkészültséggel indult meg. A helyszíni szemle alkalmával két igen jelentősnek látszó megállapítást tettek:

1. Az ajtókon és ablakokon az erőszakos behatolás legkisebb nyoma sem volt látható. A tettes tehát vagy előzőleg (zárás előtt) elrejtőzött a korcsmaépületben,

vagy jelen volt az esti vendégek között és behatolásának útját úgy készítette elő, hogy észrevétlenül félretolta az egyik ablak retesztét, vagy az áldozat a gyilkost — aki ismeretségi köréhez tartozott — saját maga eresztette be záróra után a korcsmába, ami neki lakásul is szolgált.

2. Az áldozat fejpárnája alatt megtalálták egész készpénzkészletét: 223 Márkát. Ebből arra következtettek, hogy nem rablógyilkossággal, hanem minden valószínűség szerint féltékenységből elkövetett gyilkossággal állanak szemben. Ezt a feltevést egyébként az áldozat kikapós és feslett életmódja valószínűvé tette. A további nyomozás ebből a feltevésből indult ki. A gyilkost az asszony szűkebb ismeretségi köréhez tartozó férfiak között igyekeztek megtalálni. A rendőrség igen alapos munkát végzett, felderítették az áldozat egész ismeretségi körét, viszonyait, életmódját, szokásait, stb. és

pontosan megállapították azok nevét, akik az előző este a korcsmában, a 23 órai záróráig, jelen voltak. Mindazokkal a személyekkel azután, akiket ez a nyomozás felszínre vetett, behatóan foglalkoztak (multjuk, viszonyaik, alibi, stb.). Valamennyiük között egy Péter nevű szabadságos katona körül sűrűsödtek leginkább a gyanúkok. Ez a katona 3 nappal azelőtt bukkant fel a környéken és minden percét a korcsmában töltötte. Csinos, megnyerő modorú és fellépésű, szép szál ember volt, pénze is volt bőven. A „szép Idá“ már az első perctől kezdve kegyeibe fogadta. Két éjszakát nála is töltött s a gyilkosság felfedezését megelőző este utazott el azzal, hogy hazamegy a családjához. A további nyomozás folyamán akadt egy kalauz-leány, aki Pétert a korcsmából jól ismerte. Ez a kalauz-leány azt állította, hogy a gyilkosság éjszakáján Péter az ő kocsián utazott hazafelé, Berlinből Nordenbe. Egy másik tanu, a „szép Idá“ egyik benső barátja viszont azt adta elő, hogy Péter a gyilkosságot megelőző este nem utazott el Berlinből, hanem utolsó pillanatban meggondolva magát, Berlinben maradt, hogy bátyját meglátogassa. Ezt — mondta a tanu, — a „szép Idá“-tól hallotta, aki Pétert bekísértette Berlinbe a pályaudvarra. Péterről senki sem tudott semmi közelebbi adatot. A rendőrség azonban hamarosan megállapította kilétét és kézre is kerítette. Kiderült, hogy Péter a csapattestétől megszökött és különböző helyeken bújkált. Persze tagadott. Tagadta azt is, hogy a kérdéses éjszaka Berlinből visszautazott volna Nordenbe, alibit azonban nem tudott igazolni, ami egy bújkáló katonaszökevénynél elvégre nem is csoda. A megállapítás szerint rablás nem történt. Féltékenységből Péter nem ölhetett. Erre semmi oka sem volt, hiszen éppen ő volt az, aki mindenkit kiűtött a nyeregből. Hátra volt még a kéjgyilkosság lehetősége, ennek fennforgására azonban a legcsekélyebb jel sem mutatott. A rendőrség mindazonáltal szorgalmasan igyekezett Péter ellen bizonyítékokat gyűjteni, annál is inkább, mert a boncolásnál azt a — bár nem határozott — véleményt adták a szakértők, hogy az áldozat fején levő halálos sebeket katonai oldalfejjel ejtette a gyilkos. A nyomozás azonban hamarosan holtpontra jutott. Döntő bizonyítékokat nem sikerült beszerezni, Péter gyanus maradt ugyan, de bevonultatták az ezredéhez, ahol akkoriban nagy szükség volt a katonákra. Még a Péter ellen folyó nyomozás alatt másik nyom is felbukkant. Egy tanu előállt és azt vallotta, hogy a kérdéses éjszakát megelőző napon látta a környéken a „szép Idá“ férjét. Tekintettel az elhalt viharos életmódjára, a férjnél az indítóok fennforoghatott s ezért a rendőrség kapott ezen a nyomon. A remény azonban hamarosan eloszlott, mert megérkezett a rendőrség érdeklődésére a férj harctéren lévő ezredétől a válasz, hogy a férj ott van s egy év óta nem is volt távol.

A rendőrség nagyon alaposan járt el, végignyomozta a „szép Idá“ többi férjüsmérőseit is. Így elővették Paulus berlini szabót is, aki a gyilkosságot fejfedezte. Megállapították, hogy Paulusnak hosszabb idő óta viszonya volt a „szép Idá“-val, a korcsmában mindennapos vendég volt és az utolsó este is egészen záróráig a korcsmában tartózkodott. Paulusról a priorálásnál megállapították, hogy

KITÜNTETETT BAJTÁRSAINK

Latorczai János csendőr

Szántó Béla csendőr

Magyar Kisezüst vitézségi érem

Kovács András csendőr

Szücs Sándor I. csendőr

Magyar Bronz vitézségi érem

Halász József őrmester

többszörösen büntetett előéletű. Paulus azonban kifogástalan alibit igazolt.

Tanut állított, akivel együtt utazott el Nordenből, berlini szállásadóival viszont bizonyította, hogy éjjel fél 2 órakor már lakásán az ágyában feködt. A távolságokat figyelembe véve, ez az alibi megdönthetetlennek látszott.

A nyomozás már mintegy fél esztendeje folyt eredmény nélkül. Ekkor avatkozott be a berlini rendőrség. Az ügyet az egyik legfiatalabb tisztviselőnek osztották ki, aki áttanulmányozta az iratokat, újból kikérdezett mindenkit, így Paulus szabót is. Alapos ember volt. Elővette a menetrendet is és megállapította, hogy Nordenből az utolsó villamos csak Paukrovig közlekedik, tehát Paulus is csak Paukrovig juthatott. Paukrovtól Berlinig semmiféle közlekedési lehetőség sem volt abban az éjjeli időben. Tehát ezt az utat Paulusnak gyalog kellett meg-

tennie. A távolság azonban olyan nagy, hogy Paulus semmi körülmények között sem érhetett 1/2 órára haza a lakására. Paulus szállásadói tehát hazudtak. Megidézte őket. Kiderült, hogy Paulus a kérdéses éjszakán 10 perccel 6 óra előtt érkezett a lakására, de részben megvesztegetéssel, részben fenyegetésekkel rávette őket, hogy kikérdezésük esetén éjjeli 1/2 órában jelöljék meg hazatérésének időpontját. Ezzel Paulus alibije megdőlt. Letartóztatták és beismerő vallomást tett. Elmondta, hogy előző este jelen volt a korcsmában. A „szép Ida“ felbosszantotta, mert tüntetőleg mutogatta neki azokat az ajándékokat, amelyeket Pétertől kapott. Elhatározta, hogy záróra után visszajön és megöli. Nem volt féltékeny, de felbőszítette az, hogy a „szép Ida“ varrat és cipőt, ruhát vásároltat magának vele, de sohasem fizet s még hozzá mással is barátkozik. Este a korcsmában odaosont az egyik ablakhoz. Az ablak párkányán

muskátlis cserepek állottak, a muskátlikon pedig hajtások voltak, ezeket gondosan levagdosta. Ez azonban csak tulajdonképeni munkájának a palástolását célozta. Eközben ugyanis észrevétlenül kinyitotta az ablak reteszt és ezzel előkészítette az útját. Zárórakor távozott a korcsmából, de egy pillanatra visszatért oda és kérte a „szép Idától“, hogy fizessen valamit az adósságból. A szép Ida erre nem volt hajlandó. Gúnyosan, fölényesen visszautasította kérését. Elhatározása ezután szilárdá vált. Az utolsó villamossal Paukrovig utazott, onnan gyalog visszatért, az ablakon bemászott és a magával hozott kalapáccsal a korcsmárosnét többször fejbesujtotta. Amikor már azt hitte, hogy meghalt, az ablakon keresztül távozott, de előbb még a pincéből magához vett egy csomó élelmiszert (szalonnát, lisztet), továbbá cigarettát, dohányt, szappant, amit a korcsmárosné ottan rejtegetett. (Abban az időben Berlinben ugyanolyan jegyrendszer volt, mint ma Európaszerte.) Az utat berlini lakásáig gyalog tette meg. Szállásadóját a magával vitt élelmiszerek egy részével megvesztegette, de meg is fenyegette őket, hogy alibijét kívánsága szerint igazolják.

Paulusról kiderült a további nyomozás során, hogy lelkiismeretét más emberek vére is terheli. Öt évvel ezelőtt feleségét és újszülött gyermekét taszította a Berlin melletti Vannsee-tóba. Halálra ítélték és kivégezték.

A leírt bűnügyet és nyomozását megvizsgálva, több érdekes tanulságot találhatunk.

Ha a nyomozásoknál valami nagyon könnyen megy, úgyszólván kínálkozik: legyünk nagyon óvatosak. Gondosan kutassuk, hogy a kínálózó nyom nem sántít-e valahol? Így kínálkozott ennél az esetben is a szabadságos katona elleni, úgyszólván önként adódó gyanú. Mindenki Péterre gyanakodott s valóban, minden Péter ellen szólt, egy azonban gondolkodóba kellett, hogy ejtse a nyomozókat: Péternél az indító okot még csak valószínűsíteni sem lehetett. Ok nélkül csak az őrltek ölnek, Péter pedig nem volt őrlt. Túl sok figyelmet szenteltek ennek a feltevésnek, a nyomozás egész lendülete erre a nyomra terelődött. Ez természetesen azt eredményezte, hogy az egyéb megállapításokat csak mellékesen folytatták. Erre bizonyíték, hogy a helyi rendőrség Paulus hamis alibijét elfogadta, holott a hamisságon csak egy csipetnyivel több alaposság és körütekintés mellett feltétlenül keresztül kellett volna látnia. Ez tipikus jelenség. Ha nagyon belelovaljuk magunkat a nyomozásnál egy bizonyos irányba, egy bizonyos feltevés kidolgozásába, minden egyebet elhanyagolunk. A nyomozásnál a feltevéseket, a különböző irányokat egyforma alapossággal, párhuzamosan kell kidolgozni. Ha mindjárt a fiatal berlini bűnügyi tisztviselő kezd bele ebbe a nyomozásba, Paulus valószínűleg 3 napon belül lakat alatt ült volna.

Helyesen járt el a rendőrség akkor, amidőn az áldozat ismeretségi körét, barátait, életmódját, szokásait, multját stb. felderíteni igyekezett. Kézénfekvő volt, hogy a rejtély kulcsát itt kell keresni. Ilyenkor azonban a bűncselekményt közvetlenül megelőző időre nézve a legkisebb részletekig kell mindent tisztázni. Itt már hibázott a rendőrség. Azt megállapította ugyan, hogy az utolsó estén kik voltak jelen

a korcsmában, de arra már nem terjeszkedett ki, hogy a jelenlévők mit beszéltek, mit tettek, vettek? Az ilyen részleteibe menő megállapítások során pl. feltétlenül felszínre került volna, hogy Paulus éppen annál az ablaknál kertészkedett az est folyamán, amelyet másnap záratlanul, csupán betámasztva találtak! Arra is akadt volna egészen biztosan tanu, aki látta, hogy Paulus a záróra után rövid időre egyedül visszatért a korcsmába, vagy legalább is arra, hogy az utolsó villamoshoz igyekvő társaitól rövid időre lemaradt. Ezek a megállapítások a gyanút már eleve Paulusra terelték volna.

Különös az is, hogy a helyszíni szemle alkalmával az élelmiszer elrablásának tényét nem tudták megállapítani. Valószínű, hogy a pincére ki sem terjeszkedtek.

Végül: az alibi vizsgálatnak a legapróbb részletekre ki kell terjednie. A gyanúsítottat percről-percre, pontosan számoltassuk el az idejével, de állításának helytállóságát pontról-pontra, a legalapossabban ellenőrizzük is. Számítsunk pontosan idővel, térrel, teljesítőképességgel.

A helyszín nyitott könyv...

„Nincs itt semmi“... c. pályázatunk anyagából.

Írta: FÜLÖP ERNŐ őrmester.

Igenis, van mindig valami a helyszínen, vagy legalább is látni valamit. Természetesen a nyomozó csendőrnek nemcsak nézni, hanem látni is kell. Az aztán már más kérdés, hogy a nyomozás során látottak és találtak alapján eredményt érünk-e el, vagy sem.

A látottakból és a találtakból való helyes következtetés a legtöbb esetben eredményre vezet kitartással és türelemmel végzett munkával. Régi és jó elv, de kényszer is, hogy a nyomozó csendőr újból és újból visszamegy a helyszínre, ha a nyomozás holtpontra jutott.

Talán úgy van, hogy ahányszor visszamennék a helyszínre, mindannyiszor többet és minden esetben újabb elváltozást, nyomot vagy tárgyat látnánk, vagy fedoznánk fel. Ez az igazság. Csak vissza kell menni. Ez az eset nemcsak velem fordult elő, hanem már bajtársaimnál is tapasztaltam. Nem bántam meg soha a fáradságot, hogy visszamentem a helyszínre.

Természetesen, csak akkor mehetünk vissza, ha az nem semmisült meg.

1941 január 16-án az egyik grófi erdőben ismeretlen orvvadászok az őket üldöző erdőőrre 30 m távolságból két lövést tettek és elmenekültek. Az erdőőr kellő időben fedezte magát és így nem találtak el.

Az esetet az illetékes őrs csak három nap mulva jelentette be a nyomozó alosztálynak, mert az erdőőr nem halt meg, de még csak meg sem sebesült. De azért az őrs bejelentette, mert a Nyut. előírja.

Az eset nyomozására alosztályparancsnokom 1941. évi január hó 19-én engem vezényelt ki polgári ruhában. Az őrsre 1941. évi január hó 20-án 8 órakor érkeztem meg. A járőrök a cselekmény nyomozásából bevonultak, de eredmény nem volt. Az ideiglenes őrsparancsnok-helyettesnek jelentetem, hogy az ügy nyomozására vezényeltek ki, mire

Harc orvlövészek ellen.

azt felelte, hogy kár a fáradságért, mert nincs semmi nyom, amelyen el lehetne indulni. Őszintén bevallom, nekem sem volt semmi reményem az eredményhez, amikor a járőrök által készített jegyzeteket átnéztem, amelyen csak a sértett előadása szerepelt. A további nyomozáshoz nem tudtam semmiféle tervet készíteni magamnak, mert még a helyszínt sem láttam.

A további nyomozáshoz egy 2 főből álló járőrt kértem és a helyszínre mentem.

Helyszín.

Egy 1500 holdas erdőség közepén, kb. 80—90 m magas domboldalon az erdőrháztól — sértett lakásától — ÉNY-ra 200 m-re volt az a hely, ahonnan gyanúsítottak sértetre a két lövést leadták és elmenekültek. A cselekmény történésekor kb. 15 cm-es puha hóréteg fedte a helyszínt, de az újbóli helyszíneléskor már csak barna faleveleket és összetaposott vizes havat találtam. Az első nézésre bizony nem lehetett különösebb elváltozást látni a helyszínen. Mondhatnám, hogy nézni néztünk, de nem láttunk semmit. Az alapos és részletes helyszínelés, amelyet a járőrrel együtt négyzetcentiméterenként megejtettünk, mégis az alábbirt eredményt hozta:

1. Sértett állítása szerint a lövést egy 70 cm. átmérőjű fenyőfa tövéből adták le. A fenyőfa egy 2 m. mély vizesárok É-partján állt. A fenyőfának

az árok felőli oldalán a földön patkós és szegesialpú cipő, illetve bakancstól eredő taposási és csúszási nyomok voltak. A taposási nyomok alatt 1 cm. vastag vizes hó volt, melyben a patkó alakja és a szegkek alakja, valamint azok sajátosságai jól voltak láthatók. A nyomok helyének kivételével a hó el volt olvadva. A járőr és a sértett az első helyszíneléskor megjelölték a nyomukat.

2. A fenyőfától 6 m-re DNy-ra a járőr egyik tagja talált egy 1921. évi gyártmányú, 93 M. csillaggal jelzett — géppuskához való — töltényhüvelyt.

3. A fenyőfa tövében a taposási nyomokban tárcsa löporszemcsék voltak láthatók.

4. A fenyőfa oldalán a föld színétől 167 cm. magasságban egy kiálló száraz gally volt, melyről előre — azaz a löirányban — 20 cm-re a fenyőfa kérgén 8 cm. nagyságban tölcseralakú füstösödés és löporszemcsék nyomai voltak láthatók.

5. A fenyőfától 8 m-re a löirányban egy 6 cm. vastag kőrisfa volt, amelyen a lövedék a föld színétől 136 cm. magasságban áthatolt.

6. A fenyőfától 15 m-re, a kőrisfától 7 m-re a löirányban egy 3 cm. vastag gyertyánfát a lövedék 114 cm. magasságban a föld színétől derékban elszakított.

7. A 3 cm. vastag gyertyánfától 9 m-re egy 26 cm. átmérőjű fenyőfa kérgét a föld színétől 45 cm. magasságban súrolta a lövedék.

8. A 26 cm. vastag fenyőfától 342 cm-re a lövedéket a fa és a levélhulladék alatt a földben hosszú keresés után megtaláltuk.

9. A helyszínről a tettesek távozási nyomát kb. 350 m-re követtük: É. irányba. Ez a vizes hóban elég jól látszott. A nyomokban nem egészen pontosan, de hozzávetőleg a lábbeli szegeinek számát, hiányát s a lábbeli nagyságát is meg lehetett állapítani.

10. A sértett fedezési helyét a vizes hóban szintén pontosan meg lehetett állapítani.

11. Gyanúsítottak által az erdőre leadott első lövés helyét, a második lövés leadási helyétől É-ra, 48 m-re találtuk meg, ahol szintén taposási nyomok voltak.

Most következett a felidézés, helyreállítás (rekonstrukció).

Az 1—11-ig felsorolt és a helyszínen talált állapotból következtetni lehetett:

1. A lövés leadási helyére, a lőirányra, a tettesek számára (hárman voltak), a csúszási nyomokból arra, hogy mindhárman a fa mögé akartak bújni, mert féltek a lövéstől, idegesek voltak, odáig futottak és ott egy bizonyos ideig álltak, topogtak.

2. A talált hüvelyből következtetni lehetett az ismétlés helyére, a puská nemére, rendszerére, ürméretére, sajátosságaira, a lövedék gyártására, gyártási idejére, alakjára, a lőpor nemére és alakjára.

3. A taposási nyomokban talált és el nem égett lőporszemcsékből arra lehetett következtetni, hogy a tettesek valamelyike ott ismételt, vagy pedig lövéskor a fenyőfa kérgéről visszapatannó lőpor lehullott a lábnyomok helyén megmaradt hóba.

4. A fenyőfa oldalán levő száraz gallyat a tettes puskatámasztéknak használta, a csőtorkolatot pedig a fenyőfa kérgéhez közel tartotta, mert a kituduló gázok és az el nem égett lőpor a fakérgét bekorrozta és a visszapatannó, el nem égett lőporszemcsék a lábnyomokban maradt vizes hóba hullottak.

5. A 6 cm vastag kőrisfán áthatolt lövedék nyomából arra lehetett következtetni, hogy a lövedék hegye be volt vagdalva, mert a bemeneti nyílás nagyobb volt, mint a kimeneti. A lövedék haladási irányát is pontosan meg lehetett állapítani.

6. A 3 cm vastag gyertyánfát a lövedék derékban elszakította; ebből arra lehetett következtetni, hogy a lövedék nem sima felületű volt, hanem széjjel nyílt, illetve eredeti állapota változott. A lőirány megállapításához biztos támpontul szolgált.

7. A fenyőfa kérgét a lövedék surolta, ebből arra lehetett következtetni, hogy a lövedék már nem nagy sebességgel haladt. A lőirány megállapítása támpontul szolgált arra is, hogy a sértettet hol érte volna a lövedék és végül, hogy a lövedék hol csapódott be.

8. A lövedék megtalálásával láttuk, hogy a hegyén bevágások vannak, melyek arra szolgáltak, hogy ha a lövedék valamilyen szilárd tárgyat ér, akkor nagyobb legyen a romboló hatása.

9. A lábnyomokban visszamaradt vizes hóban a tettesek távozási irányára, a lábbelik sajátosságára, nagyságára, a mozgás nemére lehetett következtetni. Ebből láttam, hogy két személy magasabb és egy alacsonyabb volt.

10. Pontosán meg lehetett állapítani, hogy ha a sértett nem fedezi magát idejében, a lövedék a ha-

sába hatolt volna. Pontosán meg lehetett állapítani a sértett távozását a lövés leadási helyétől. Mivel sértett a fedezési helyéről hosszabb ideig nem kelt fel — mint az később kiderült — gyanúsítottak abban a tudatban voltak, hogy eltalálták és meghalt. Erre emenekültek.

11. A nagy fenyőfától É. irányba 78 m-re talált taposási nyomokban lőporszemcsék voltak találhatóak, amelyből arra lehetett következtetni, hogy gyanúsítottak valamelyike, — valószínű az, aki a második lövést is leadta — egy lövést tett a sértettre, de nem ismételt, mert a hüvelyt megtalálni nem lehetett. Mint az később kiderült, gyanúsított ismételt ott is, de a hüvelyt zsebébe tette és magával vitte. A magával vitt hüvelyt, a később lakásán megtartott házkutatás során sikerült megtalálni, amely hüvelynek sajátosságai pontosan azonosak voltak a helyszínen megtalált, a másodszor leadott lövés hüvelyével.

Sikerült még egyik gyanúsított lakásán olyan lövedéket is találni, amelynek hegye szintén be volt fűrészelve és az is 1921. évi gyártmányú, csillagos — géppuska — 93 M. volt.

A helyszínen talált nyomokból, hüvelyből és a lövedékből csakis környékbeli olyan orvvadászokat gyanúsítottunk, kik katonai eredetű puskával és lövedékkel rendelkeznek.

Ez a következtetésünk nem volt egészen helyes s arra vezetett, hogy az orvvadászattal gyanúsított egyének lakásán a házkutatás alkalmával csak katonai eredetű puskát és lövedéket kerestünk. Csak később eszméltünk rá, hogy a két lövéshez nem kellett az, hogy mindhárom gyanúsítottnál katonai eredetű puska vagy lövedék legyen, elég volt a cselekmény elkövetéséhez egy katonai eredetű puska is.

Mindenesetre a következtetések után jött a legnehezebb munka, mert hiszen a nagy kiterjedésű erdőt több község, pusztá, tanya, szőlőhegy, de még város is veszi körül. Azok a területek, amelyekben gyanítható volt, hogy sok az orvvadász, rendőrségi terület volt.

Most a polgári ruhában való adatgyűjtés és puhatolás következett azok után, akik már régi és megrögzött orvvadászok

A puhatolás és adatgyűjtés során a helyszíntől 12 km-re levő két szőlőhegyen sikerült 10—12 olyan egyént kipuhatolni, kik már több esetben voltak orvvadászat miatt büntetve, sőt közülük egy, szándékos emberölés kísérletéért, 4 évi börtönre volt ítélve.

Most már a gyanúsítható 10—12 egyén ellen a nyílt nyomozást bevezettük. A nyomozásnál minden súlyt az alibi igazolására helyeztük. Mind a 12-en elfogadható módon tudták igazolni hollétüket.

Érzésünk mégis az volt, hogy a mi 3 gyanúsítottunk a 12 egyén között van. Mind a 12 egyén lakásán házkutatást tartottunk. A házkutatások során Jofner* János bagosi lakos lakásán, illetve lakásának padlásán, a kéménybe épített lyukban, sikerült megtalálni 7 darab 93 M. lövedéket és 1 darab hüvelyt. A lövedékek hegyei ugyan úgy be voltak acélfűrészszel fűrészelve, mint a helyszínen talált lövedéké. Az előkerült üres hüvely sajátosságai is ugyanolyanok voltak, mint a helyszínen talált hüvelyé. A kutatás során sikerült a pincében megtalálni az acél

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

Az ungvári tanzászlóalj sport-
ügyességi jelvénnel kitün-
tetett csendőrei. A jelvényt
45 induló csendőr közül 20
szerezte meg!

Szathmáry fhdgy. felv.

fűrész is, amely teljesen beleillett a lövedékeken levő bevágásokba. Puskát egy gyanúsítottnál sem sikerült előkeríteni.

Jofner gyanúsított mindaddig kitartott tagadása mellett, amíg az alibit igazoló egyének szavahihetősége, megbízhatósága és érdekeltsége után a nyomozás folyt és megállapítást nyert, hogy megbízhatatlanok és érdekeltek. Mikor a pontos idő megállapítására került a sor, az alibit igazoló egyének állításuktól elálltak azzal, hogy ők az előtte való nappal tévesztették össze az időt. Mikor az alibit igazoló egyének előtt hangoztattam, hogy Jofner lakásán puskát és töltényeket találtunk, beismerték, hogy 1941. évi január hó 16-án, a cselekmény elkövetésének napján, Jofner megkérte őket, hogy ha valaki valamikor kérdezné tőlük, akkor mondják, hogy ő 1941. január 16-án, azaz vasárnap reggel 8 óráól — az ebéd kivételével — egészen 22 óráig Gál József komáiánál kártyázott.

Ezzel elindult a nyomozás — a teljes siker felé.

A lestartás eredménye.

Írta: KÖNCZÖL ISTVÁN főtörzsőrmester (Dés).

1934 november 2-án a leányfalui őrsöt, ahol akkor mint őrmester teljesítettem szolgálót, a tahitótfalui őrs arról értesítette, hogy Lengvel Andrásné* budapesti lakos Tahí községben levő lakatlan villáját október 29-ére virradóra ismeretlen tettesek feltörték és onnan 2700 P értékű különböző ruhaneműt loptak el. A lopás elkövetésével két német származású egyént gyanúsítottak.

A megkeresést az őrsparancsnokunk oktatás keretében ismertette és meghagyta, hogy a két idegen után úgy szolgálatban, mint szolgálton kívül érdeklődjünk.

Aznap az estéli órákban egyik B. egyénem a községben közölte velem, hogy kevéssel aze'ött két ismeretlen férfit látott az egyik utcában. Nyomban a jelzett helyre siettem, bejártam a környező

utcákat is, de az idegeneket nem találtam meg s őket a B. egyénen kívül nem látta senki. Ezen nem is csodálkoztam, hiszen Leányfalu községnek ez a része erdős, a házak szétszórtnan épültek s abban az időben már a legtöbb lakatlan volt. Mivel egymagam voltam s így a további keresés céltalannak látszott, visszatértem a laktanyába és az esetet jelentettem őrsparancsnokomnak, aki még akkor éjtzaka Bódi Ferenc őrmesterrel, mint járőrtárssal, helyi ügyeleti szolgálatba vezényelt.

Elindultunk. A község utcáin néma csend, még a kutyák sem ugattak, mintha összebeszéltek volna, hogy nem zavarják figyelésünket. Minden esemény nélkül érkeztünk 4 óra 45 perckor a község északi kijáratánál levő autóbusz-megállóhelyhez. Itt közöltem járőrtársammal, hogy a hajnali autobuszjárat indulásáig, 5 óra 10 percig, a közeli sodronypálya sövénykerítése mellett, az árokban lestartunk. Alighogy elfoglaltuk leshelyünket, a kb. 10 méterre levő betonműton csoszogást hallottam. Minden idegszalunkat megfeszítve figyeltünk. A sötétségben két férfialakot vettünk észre, amint a műton, álláspontunk magasságán már túlhaladva, az autóbusz-megálló felé igyekeztek. Előugrottunk az árokból s utánuk szaladva, megállásra szólítottam fel őket. Engedelmeskedtek. Ekkor láttam csak, hogy nagy batyút visznek s ez még inkább szükségessé tette, hogy igazoltassuk őket. Mikor észrevettem, hogy egyikük nem tud magyarul beszélni, nyomban az a gondolatom támadt, hogy megvannak a tahitótfalui betörők. Kérdésekre az, aki jól beszélt magyarul, zavartan csak annyit tudott mondani, hogy Tahí községből az egyik neve önő ruháját viszik a zálogházba. Ez még jobban megerősítette bennem a gyanút, s ezért őrizetbe vettük és részletes igazoltatásuk végett — községháza és pihenő szoba hiányában — az őrsre kísértük őket. Útközben találkoztunk az ellenőrző szolgálatban álló őrsparancsnokkal, kinek jelentettem, hogy megvannak a tahitótfalui betörők. — Eleinte kételkedett ebben, de mikor egypár kérdést intézett hozzájuk, ő is biztosra vette, hogy ezek a betörés tettesei.

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

Erzésünk nem csalt. A laktanyában történt igazoltatás során szabályszerű német útlevelet találtunk náluk. Beismerték, hogy az éj folyamán Tahitófalun egy villába betörték és ott aludtak. A csomagokkal itt Leányfaluban akartak autóbuszra felszállni. Tagadták, hogy a megkeresésben szereplő lopást is ők követték el, később a helyszínen azonban azt is beismerték.

Az ellopott tárgyakat részben az egyik budapesti zálogházban, részben orgazdáiknál értékesítették, a zálogcédulákat pedig megsemmisítették. A nyomozás során valamennyi bűnjelet megtaláltuk.

Ebből az esetből is láthatjuk, hogy a jól kiépített B. hálózatnak milyen nagy jelentősége van az idegenellenőrzés terén. A tanuláshoz tartozik még az is, hogy a helyes időpontban és az észszerű feltevések alapján meghatározott helyen tartott les eredményre vezet.

Az út Nagy-Japánig.*

Írta: RÁSY BARNA ny. őrnagy.

(Harmadik közlemény.)

Csuzimától Hawai-ig.

Az 1905-ben kivívott mukdeni és csuzimai győzelmek Japánt nagyhatalommá avatták. Port-Arthur végleg a japánoké lett s most már egész Korea Japán fennhatóság alá került. Az azelőtt alig ismert szigetország tekintélye ugrásszerűen felszökött. A háborút követő években japánok járták be az európai országokat; példátlan tudásszomjjal és szorgalommal igyekeztek mindent megtanulni és elsajátítani, amit hazájuk számára hasznosíthatónak véltek. Minden érdekelte őket, főleg azonban egy-egy újfajta géppuska vagy gyorstűzelő ágyú, általában az, ami legújabb, legkorszerűbb volt egy-egy hadseregben. Mert Mukden és Csuzima nem lezárása, hanem csak kezdete volt az útnak: Nagy-Japán felé...

Jött az 1914—18-as viágháború.

Ez a háború kedvező gazdasági konjunktúrát teremtett Japán számára, azonban előbb ért véget, mint általában számították. Ijesztően felugrott a munkanélküliek száma, Japán újra a túlnépesedés nehéz problémájával állott szemben. Kórea, mint gyarmatbirtok tulságosan kicsiny volt ahhoz, hogy az országra nehezedő súlyos gazdasági problémákat levezethesse. Igaz: ezek a problémák nem pusztán területi okok miatt merültek fel, hiszen a világháború utáni átmeneti konjunktúraévek elteltevel a gyarmatbirtokokban gazdag Anglia és az Egyesült Államok is súlyos gazdasági válságba jutottak. Az okok sokrétűek és messzire szétágazók voltak, azonban kétségtelen: a gyarmatgazdag országok sokkal könnyebben tudták a válságokat átvészelni, mint a gyarmatokban szegények, így ezek között: Német- és Olaszország vagy Japán. Ha egy angol vagy amerikai, holland vagy francia munkás elvesztette munkahelyét, tekintélyes munkanélküli segínyt kapott, ha pedig valamelyikük ki akart vándorolni, bőven válogathatott abban, hogy hol kíván letelepedni, sőt

ilyen esetekben komoly állami támogatásban részesült. Más volt a helyzet Japánban. A japán állam pénztára nem volt olyan tömött, mint ezeké, munkanélküli segítyeket nem osztogathatott oly bőkezűen, mint ezek. Ha meg kívándorolni akart a japán ipari vagy mezőgazdasági munkás: leküzdhetetlen akadályokkal találta magát szemben. Eppen azokon a földterületeken: a Fülöp-szigeteken és Ausztráliában, ahol jóval kevesebb ember él, mint amennyit a föld el tudna tartani, a japán kivándorlók e föl elzárták az utat. Ezekon a helyeken — mintha a lep-rát hurcolták volna be magukkal — úgy örködtek, hogy japán bevándorlók ne tehessék partra lábukat.

Ez a részint gazdasági, részint katonai, részint pedig faji okokra visszavezethető bevándorlási tilalom nemcsak a kenyérkereseti lehetőség megfosztását jelentette a japánok számára, hanem sértegte önértéküket is. A keserűség gyűlt a japán szívekben.

Egyrészt a világháborút követő gazdasági válság következtében, másfelől pedig, mert ugyanebben az időben Mandzsuriában és Kórea határvidékén japánellenes szovjetpropaganda lépett működésbe, Japán arra határozta el magát, hogy megszállja egész Mandzsuriát. Ez 1931-ben meg is történt. Ugyanabban az évben Japán kilépett a népszövetségből. Mandzsuriából Mandzsukuó lett.

Az 1930-as években Kínában polgárháború folyt. A polgárháború felidézésében és viselésében nagy szerepe volt a Szovjetunióknak is. Kettős szerepe. Ugyanakkor, mikor Csang-Kai-Cseket nemzeti harcában támogatta az északkeleti tábornokokkal és az azok háta mögött álló Japánnal szemben, külön vörös hadsereget szervezett Kínában, melylyel viszont Csang-Kai-Cseket akarta megbuktatni. Ez a kettős játék lett végül is vesztes, mert az élesszemű Csang-Kai-Cseket jóelőre felismerte a Szovjet szándékát, ameddig szüksége volt rá, elfogadta a Moszkvából nyújtott segítséget, de amikor Északon végzett tábornokellenfeleivel, a szovjetmegbízottakat tessékelte ki Kínából. A Szovjetunióknak a kínai polgárháborúban és általában a Távolkeleten viselt szerepe következtében az új japán gyarmatbirtokokat: Kóreát és Mandzsukuót fenyegető veszély nőtt. Egyszerre két oldalról is: Kína és a Szovjetunió felől. Ez volt az egyik oka annak, hogy Japán 1937-ben háborút kezdett Kína ellen s ez a háború tart ma is.

Japán megszállta Külsőmongóliát, Északkinát, majd nem könnyű harcok után Schanghajt, Nankingot és Kantont is. A nemzeti Kína diktátora besorozult Csungkingba és ezidőszent — mint ismeretes — innen folytatja háborúját Japán ellen.

Am, mindezek az okok, előzmények és események tulajdonképpen csak részletmagyarázatul szolgálhatnak s csak bevezetői voltak a nagyjapán külpolitika távolabbi célkitűzéseinek. A birtokba vett Kórea és a japán protektorátusnak számító Mandzsukuó nem oldotta és nem is oldhatta meg a túlnépesedéssel együttjáró problémákat. A viszonyokat félig-meddig ismerő kívülálló, ha térképen figyelte és kísérte a japánok egyes műveleteit, politikai vagy katonai sakkhúzásait, könnyen megállapíthatta, hogy a japán célkitűzés igazi iránya: Dél.

Kórea, Mandzsukuó, főleg pedig maga Kína: túlnépes. Szibéria nagyrésze hó és jégmező... Nyugati irányban tehát hiányoztak azok az adottságok,

* A szerző rádióelőadása július 5-én.

Bálint főtörm. fely

amelyek a japán anyaországot mentesíthették volna mindama gondtól, amit reá nézve túlnépesedés, ércék és termőföldek hiánya jelentettek. Minden térfoglalás nyugati irányban csak átmeneti javulásokat hozott. A japán politika irányítói tudták, hogy igazi világhatalmi rangot csak akkor érhetnek el, az újra meg újra visszatérő gazdasági természetű bajok komoly orvoslását pedig csak akkor remélhetik, ha mennek annak a nyílnek irányába, melynek hegye a Fülöp-szigetek, Holland India és Szingapur felé mutat. Dél...!

Dél felé terjeszkedni...!

Ez volt a kényszerítő s mint ilyen, természetesen a főok is. A főoka annak, hogy Japán háborúba kezdett s megszállta egész hosszában a kínai tengerpartot. Mert annak, hogy Japán a Dél-felé terjeszkedésre gondolhasson, illetve, hogy a terv megvalósításának nekikezdhesen, előfeltétele az volt, hogy Keletázsia partszegélyét birtokába vegye. Kína egy részének megszállása a japánok által nem annyira cél, mint inkább csak eszköz volt a célhoz.

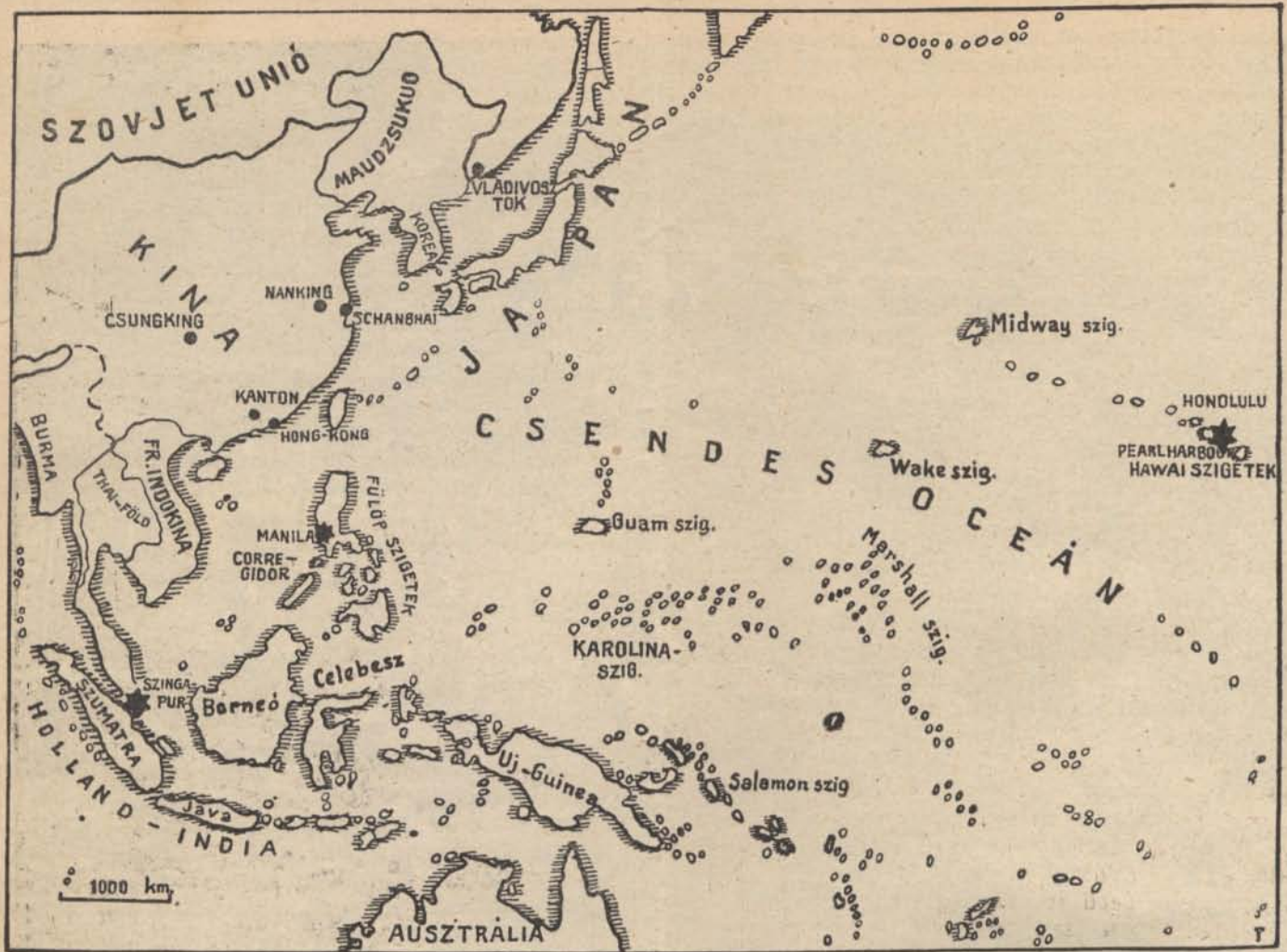
Persze ezek a törekvések — az előretörés terve Dél felé — nem maradtak rejtve az érintett nagyhatalmak előtt sem. Sietve felajánlották segítségüket Kínának. Kapóra jött nekik, hogy a sárga Napoleon — így nevezték Csang-Kai-Cseket — le-

köti ezt a közös veszedelmes ellenségüket. Mindegy, hogy hol... Valahol a nagy sárga katlan belsejében...

Kína ettől az időtől kezdve korlátlan mennyiségben kapott mindenféle hadianyagot. Nem nagyon kérdezték azt sem: tud-e fizetni érte...? Mindössze egy feltételt szabtak Csang-Kai-Cseknek: nem szabad békét kötnie Japánnal! Lekötni és elvéreztetni Japánt Kínában, nehogy eszébe jusson *más irányba* fordulni!

Amikor 1939-ben a második világháború kitört, Port-Arthurtól nagy karéjban végig a keletázsiai partokon a japánok parancsoltak. Japán megteremtette az előfeltételeket, hogy elindíthassa Mukden és Csuzima óta nagy tekintélynek örvendő hadait a déli földterületek felé, ahol viszonylag kevés ember él és a föld gyomrában kiaknázatlan kincsek rejlenek... Olyanok, amelyeknek Japán már hosszú évek óta kinosan érezte hiányát s amely hiányok miatt csaknem rabszolgamódra volt ráutalva az amerikai behozatalra. Neki tehát Délnek...! Ahol a bennszülöttek ugyancsak sárgák vagy barnák, színesek mint a japánok... és ázsiaiak, mint a japánok...

„Amerika az amerikaiaké!”

„Nos, — hangzott a japán Monroe elv — Ázsia az ázsiaiaké!”

Különösen kedvező helyzetet teremtett Japán számára az 1940 nyarán bekövetkezett francia összeomlás. A francia kormánnyal most már könnyen megegyezhetett és felvonulási területnek használhatta Francia-Indokínát. Mikor a német stúká 1940 májusában hatalmas bombáikkal szétverték Szedán-nál a franciáknak még épen maradt páncélos hadosztályait, közvetve nagy szolgálatot tettek a japánoknak. A francia összeomlás után Japán hadba lépése alig lehetett kétséges.

Csak a közelebbi időpontot nem lehetett tudni. Mikor?

Egyelőre még titok volt.

1941 őszi hónapjaiban élénk tárgyalások folytak az Amerikai Egyesült Államok és Japán között. A tárgyalások sok egyéb mellett, főleg a kínai kérdés körül forogtak. Japán azt követelte: az angolszász hatalmak szüntessék be hadianyagszállításaikat Csungkingkinának. Az Egyesült Államok és Anglia követelése viszont az volt: Japán vonuljon ki Kínából! Így aztán az ellentétek élesen szembehelyezkedtek egymással és a tárgyalások többszöri megszakítás és újrakezdés után újból mindig holtpontra jutottak.

Európa ebben az időben ellentétes érzésekkel, de lázasan lüktető szívvel, hol aggódó, hol remény-

teljes szemekkel a mozsajszki dombok és a bordinói síkság felé tekintett. Az egykori napoleoni csatamezők felett 1941 novemberében a német páncélos és gyaloghadosztályok már dühöngő hóviharokban rohamozták a Moszkvát védő szovjetállásokat.

A Távolkelet felé alig figyelt valaki.

Különösen nem Hawaii felé, ahol ugyanakkor forrón tüzött a nap s kellemesen langymelegek, csillagfényesek voltak az éjszakák...

A Távolkeleten csendesnek látszott minden. Semmivel sem tűnt most sem feszültebbnek a helyzet, mint máskor, amióta az európai és afrikai háború folyt.

Az Amerikai Egyesült Államokban, nemkülönben Angliában is volt az általános nézet, hogy Japán fenyegetőzik ugyan, de nem mer háborúba kezdeni. Hogyan merne, amikor Nagybritánia és az USA közel kétszer akkora tengeri erőt tud összehívni Szingapur és a Fülöp-szigetek környékén, mint Japán...

Ezt a felfogást támasztották alá az amerikai és angol haditengerészet békegyakorlatai is és a térképen rendezett hadijátékok. Lejátszották az esetleges háborút Japán ellen: papíron. Az összes felvonultatható hajókkal és repülőgépekkel.

Az eredmény megsemmisítő volt a japánokra. Tehát: úgysem mernek.

A japánok szintén végeztek gyakorlatokat s ugyancsak lejátszották az esetleges csendes-óceáni háborút. Embereket, hadihajókat és repülőgépeket áldoztak ezekre az úgynevezett „békegyakorlatokra“. Amikor 1941 december 7-én napszálla után japán repülőgép-anyahajók — fedélzeteiken többszáz bombázóval és harci repülőgéppel — teljes gőzzel elindultak a Hawai-szigetek irányába, tulajdonképpen csak megismételték egy „békegyakorlatot“, amit a Csendes Óceánnak egy másik részén a legrosszabb időjárási és repülési viszonyok mellett esőben, szélben, sőt tájfunszerű viharokban előzőleg már több ízben lejátszottak.

*

A Hawai körüli vizeket — Japán irányából — amerikai pilóták gondosan ellenőrizték. Az ellenőrző repülések és általában az óvatossági rendszabályok, főleg *nappalra* terjedtek ki, mert úgy következtettek, hogy ha a nagysugarú ellenőrzött körzetben *nappal* nem mutatkozott gyanús jelenség, akkor — a távolságok miatt — lehetetlen, hogy az éjszaka folyamán tengeri vagy légi erők támadhassák az Amerikai Egyesült Államok csendesóceáni hajóhadának legnagyobb, legfontosabb támaszpontját: Hawai, illetve annak hadikikötőjét: Pearl-Harbourt.

Az ellenőrző körülről visszatérő amerikai repülők bizonyára azt jelentették 1941 december 7-én éjszaka is, mint máskor:

„All right...!“

„Semmi gyanús a japán szigetek felől.“

Az Óceán december 7-én is sötét volt és hallgatag, mint máskor...

S ezek a repülők éppen úgy, mint a Pearl Harbour kikötőjében összevont több tízezer tengerész-katona, talán magukban morogtak is, hogy a túlzottan óvatos készültség miatt nem mehetnek be éjszaka a városba, ahova a hadihajók fedézetére is elhallatszott a rikoltozó hangos dsejsztrombiták hangjának egy-egy hullámfoszlánya...

Hawaiban szólt a zene. Énekeltek és táncoltak. Hawai városaiban, csakúgy Honoluluban, mint Pearl Harbourban 1941 december 7-én éjszaka még fényár öntözte az utcákat, transzparenszek csillogtak és a sarokházak mulatóiból minden ajtónyitásra csábítóan ömlött a tangóharmonika hangja...

De bármilyen szépek, bármilyen csábítóak voltak is a hawai éjszakák, éjfél után Pearl Harbourban is elcsendesedett minden. Ezt a mélységes csendet a hajnali órákban egyszerre irtózatossá erejű robbanás szakította át.

Mi volt az...!?

A kérdés csak tizedmásodpercekre villant fel, utána rögtön a sívítások, dörrenések százai, ezrei következtek. Mintha a vérvörösen izzó pokol lángfüggönyét bocsátották volna Pearl Harbour kikötőjére... Hegymagasságú füstoszlopok és lángnyelvek csaptak az ég felé...

Pearl Harbour kikötője megtelt égő és füstölgő hajóroncsokkal.

*

A támadás tökéletesen sikerült.

Pontosan a japán tengerészeti és légi vezérkar terveinek megfelelően.

A japán repülőgép-anyahajók előző nap alkonyán, amikor az amerikai repülőgépek ellenőrző

útjukat elvégezték, teljes sebességgel indultak a Hawai-szigetek irányába. Mikor olyan távolságra értek, hogy a bombázók Hawai-ig az utat megtehették — mellékes volt: lesz-e üzemanyag visszafelé — felszálltak a gépek és a motorok teljes erejének kifejtésével húztak a cél felé. Minden negyedórától, sőt perceként függött... Napfelkeltekor újra kezdődik az amerikai légi ellenőrzés, — a meglepetés meg-hiusulhat és pedig annál inkább, mert ugyanaz nap hajnalán a külügyminiszter előszobájában erősen megvárakoztatott japán nagykövet átnyújtotta kormányára hadüzenetét...

*

Most már hadszintér lett az egész világ.

Az igazi világháború 1941 december 8-ával kezdődött.

*

A támadás döntőjelentőségű volt a további hadműveletekre.

Pearl Harbour kikötőjében részben elsüllyedt, részben súlyosan megrongálódott az Usa csendesóceáni hajóhadának itt összevont csaknem valamennyi hadihajója. Az elsüllyesztett nagy egységek között volt a 32 ezer tonnás „Westvirginia“, a 29 ezer tonnás „Oklahoma“, az alig valamivel kisebb „Arizona“ és két repülőgép-anyahajó. Ezeknek a hatalmas úszóerődöknek elsüllyesztése egyszeriben fölényt biztosított a japán tengeri erőknek a Csendes Óceán vizein.

Most már Japán — ha nem is teljesen zavartalanul — de a tengeri és légi fölény birtokában nyugodtabban és jó reménységekkel kezdetett neki a hadműveleteknek a Fülöp-szigetek, Holland-India és az angol világbirodalom főbástyája: *Szingapur* ellen.

EMCÉKEZZÜNK!

Vágó János dombói őrsbeli népfelkelő, katonaszökevények üldözése közben, 1917 július 29-én egy szökevény meglötte. Meghalt az őrsön 1917 augusztus 2-án.

Teszlák György kiskunmajsai őrsbeli tartalékos őrmestert lesállítás alkalmával egy katonaszökevény Kiskunmajsán 1917 augusztus 3-án agyonlötte.

Suba Béla nyugállományú I. oszt. őrmester, volt kászonalitzi járás- és őrsparancsnok, mint népfelkelő, vasútbiztosító szolgálatban szerzett betegségében 1918 augusztus 8-án Győrött meghalt.

Kapus József őrzetű címz. őrmester, a székasveresegyházai őrs parancsnoka a 3. Isonzo-csatában a Doberdón 1915 augusztus 10-én elesett.

Berecki Dávid feldebrői őrsbeli főtörzsőrmestert egy elfogandó kommunista 1919 augusztus 13-án Feldebrőn agyonlötte.

Turi István berszászkai őrsbeli csendőr 1915 augusztus 14-én a szerb partra végrehajtott éjjeli rajtaütés során a partraszállás alkalmával a Dunába fulladt.

Egy tábori csendőr naplójából.

Írta: BANFÜLDI GYÖRGY őrmester

(Tábori posta 202/01.).

(2. folytatás)

Másnap piac lévén, észrevétlenül elkísértük oda Opacsevet, aki két hasonlókorú fiúval fétrehúzódva sokáig tárgyalt. A két fiú nevét és lakásának címét sikerült mindjárt megtudnunk, persze vigyázva nagyon arra, hogy gyanút ne keltsünk. Még azon a délelőttön kiragadtuk észrevétlenül Opacsevet a tömegből és sötétre tettük. Ezután Verával elmentünk a bunkerhez és a rádió készüléket összecsomagolva hazavittük. Megkezdődött a kihallgatás. Minden ment simán. Úgy beszélt mindenki, mint a pinty, kivéve Opacsevet. Ez a fiú nem ismert féltelmet. Szemtelenül viselkedett, lépten-nyomon hazudott és sokat nevetett. Minden tudományomra szükség volt, amíg beismerő vallomást tett.

Mialatt a hírszerzők kihallgatása folyt, ezalatt Serov a fogdájába papírt és ceruzát kapott, hogy igen terjedelmes vallomását írásban tegye meg.

A hírszerzők egybehangzóan adták elő, hogy őket az X. orosz hadseregpáncsnokság kémelhárító osztálya küldte át. Az eligazítást Katja főhadnagy-nő végezte. A csoport parancsnoka Vera. Mind a három vonat érkezését ők jelentették a rádió készülékkel. 5 számjegyes rejtjelkulccsal dolgoznak, amit csak Vera ismer. Ha valamire szükségük van (élelem, robbanóanyag, száraztelep stb.), rádión kéri. A megjelölt időben és helyen, amikor a repülőgép közeledik, a ledobóhelyet 5 kis tűzzel kell jelölni. Az 5 kis tűznek nagy „T” alakban kell égni, úgy hogy a betű észak felé nézzen.

Beismerték azt is, hogy 5 nap múlva déli 12 órakor a T... folyó hídján Verának találkoznia kell egy nagyon rongyos külsejű férfivel, akinek a tában szalmabocskor lesz. Egymáshoz szólni nem szabad. Ha találkoznak, egymás mellett elhaladva mindkettőjüknek egy ismert orosz dalt kell dúdolniok. Ezután Vera megindul a bunker felé s a rongyos ember követi.

Két héten belül futár érkezését várják. Ez egy kb. 22 év körüli Tamara nevű, kissé molett, fekete hajú leány lesz, akit Vera személyesen ismer. Ez a leány vezette 1941 őszén a B...-i vasúti robbantást. 1942 februárjában ugyancsak ő robbantotta fel az O...-i lőszerraktárt. Mivel azonban Tamara érkezése bizonytalan, találka nem lesz, hanem az a...-i vasútállomásról O... felé vezető vasútvonalon a bunkerig jeleket kell rakni. A jel lerakást szigorúan az utasítás szerint kell végezni és pedig: az út menetirányszerinti jobb oldalán a vasútállomástól számított második átjárónál az árokpartba vagy a hóba kb. 2 cm átmérőjű karót kell leszúrni. A karóból csak 5 cm állhat ki. A karónak a menetirány felőli oldalát egy négyzet cm területen meg kell faragni és a karót 45 fokban visszafelé dönteni. A következő karó 100 méterre legyen. Ha a két karó között élő fa van, akkor annak kérgébe, a földtől vagy hótól számítva 150 cm magasságban bele kell vésni a csoport jelét anélkül, hogy azt felületen szemlélő észrevenné. A csoport jele: $\uparrow \square$. A jel a haladás irányába

mutasson. Ha a futárral nem szükséges találkozni, akkor hasonló jelekkel a „postához” küldik. Ez rendszerint magányos fa vagy egyedülálló kút. Hogy egy magányos fánál a posta hova van elrejtve, azt a futár onnan tudja meg, hogy a fa kérgébe egy vízszintes irányú nyilat lát bevéssze. Ha a nyilnak egy tolla van, akkor a posta az ellenkező oldalon a gyökerek alatt van elrejtve. Ha a nyilnak két tolla van, akkor a posta az ellenkező oldalon levő oduban található s ha három tolla van, akkor a törzs első elágazásánál kell keresni.

Mind a fiú, mind a három leány ruháját — miután másikat kaptak — teljesen szétbontottuk s ekkor Vera piros alsószoknyájának alsó szegélyében, csupán pár öltéssel bevarrva, négy betűből álló szót találtunk. Erre nézve azt mondták, hogy nem tudják mi az s annak jelentőségét, mint parancsnok, csak Vera ismeri. Verát újra kihallgattuk, aki megmagyarázta, hogy ez a legtitkosabb jelszó. Csak a csoportparancsnokok és az ellenőrzésre hivatott összekötő futárok ismerik. Használata a konspirációs utasítás szerint történik. Ha pl. két hírszerzőnek a mezőn kell találkozni, a szó első betűje az ismertetőjel. Ha víz mellett, akkor a második betű, ha erdőben, a harmadik és ha lakott helyen, akkor a negyedik betű stb.

Opacsev beismerte még, hogy a községben eddig két barátját szervezte be. Ezek jelenleg a lakásokon kézzel írott röpcédulák készítésével foglalkoznak. Továbbá, hogy a vasúti kocsikba a szén közé összesen 4 kg ekrazitot dobott fel. Az ekrazitkockákat azért fűrdette meg a szénporos sárban, hogy sárga színüket elveszítsék. Tette ezt azért, hogy a fűtő a szénnel együtt az ekrazitkockákat is bedobja a tűzbe s azok szétvessék a mozdonyt. Az ásatást azért vállalta, hogy a vonatforgalmat megfigyelhesse.

Másnap Dusa segítségével elloptuk K...-ról az ejtőernyős orosz tisztet. Bikaerős, kb. 30 éves férfi volt. Neve: Stefán. Egy hétig tartott, míg megszólalt. Megtudtuk tőle, hogy 10 társával él a faluban. Fegyverzetük 10 géppuska, 5 golyószóró, 25 drb. puska, hozzávaló tölténnyel, több láda kézigránát, összesen 750 drb. fa- és vasakna, robbantásra kész állapotban, gyújtózsínórral, elektromos gyújtó-készülékkel és vasúti robbantásra alkalmas üvegcsövekkel ellátva, továbbá géppisztoly és 200 drb. taposó akna. Az összes anyag K... község mellett a mezőn, az oroszok által épített 8 méter mély és 80 méter hosszú bunkerben van. A világítást benzin agregátor szolgáltatja. A csoport két hírszerző nője a szomszéd faluban lakik. Terve az volt, hogy az állomáshelyünkön lévő fogolytábor embereit kiszabadítsa és fölfegyverezze. A fogolytáborba két nap múlva fognak az est beálltával betempészni nagyobb mennyiségű robbanó ceruzát.

Másnap 20 önként vállalkozó honvéddel és 4 tehergépkocsival kimentünk K...-ra. A partizánok — mint orosz foglyok — a faluban laktak. Először ezeket fogdostuk össze, mégpedig úgy, hogy valamennyinek a lakásán embereim egyszerre jelentek meg. Azután elmentünk a két lányért.

Az összefogott partizánok elvezettek bennünket a bunkerhez. Hihetetlen erődítmény volt ez. Tá-

gas termekben emeletes ágyak voltak. A négy teherszékot megraktuk, de nem fért rá minden. Közben este lett és a koromsötét éjszakában lámpa nélkül nem lehetett közlekedni. Ezért egy közbeeső faluban megálltam s a falu iskolájának egyetlen termében embereimet szalmára lefektettem. A foglyok. Stefán kivételével, az előszobában feküdtek összebilincselve, Stefán pedig bent kötöttünk. Mivel igen éhesek voltunk, előhívtam a bírót és intézkedtem, hogy 16 tyúkot főzessen meg krumplival. Az iskolában egy 20 éves asszony volt a tanítónő. Főljánlotta, hogy ő hármunk részére megfőzi a vacsorát. Benéztünk a szobájába. Volt benne egy széles deszkapad, azon szalma és két rongypokróc, továbbá egy 3 lábú szék, egy asztal és egy faggyú-mécs. Az ágy rongyai és a szalma között egy 3 hónapos csecsemő volt. Előre láttam, hogy itt nem lesz vacsora, de hagytuk. Rossz bicskájával nem vágta, hanem tépte a húst, majd mosás nélkül egy öblös oldalú agyagedénybe rakta, azután krumplit rakott rá, majd vízzel teleöntötte, betette a kályhába és körülütözte. Nemsokára értünk jött és hívott vacsorázni. Az asztalon volt egy kormos tepsi, ebbe rakta a krumplit, mondván, hogy azt már ehetjük, mert a húst még visszateszi. Ettünk, mert éhesek voltunk. Tessék elképzelni, még só sem volt rajta. Kb. egy óra múlva ismét értünk jött, hogy kész a hús is. Ezt azonban meg sem kóstoltuk. Volt közte olyan darab hús is, amelyiknek egyik fele főtt, a másik oldala sült, a belseje pedig nyers volt. Hivatkozva arra, hogy már jóllaktunk, ott hagytuk. Kb. 23 órakor hozták az asszonyok a vacsorát. Összeöntötték valamennyit egy nagy kondérba és a fiúk neki ültek. Nem tudom, azért-e, mert jobb volt, nem maradt belőle.

Éjjel tájon egy széken ülve és szenderegve halom, hogy Stefán halkán, de kitartóan kéri a melléje állított fegyveres őrt, hogy kísérje ki a félreeső helyre. Azonnal gondoltam, hogy mi a célja. Azt hitte, hogy mivel a többi ember alszik, egy ór fogja kikísérni. Ezért három fegyveres őrral vitettem ki s a végén kisült, hogy nem is kellett kimennie. Ezzel elárulta a szándékát.

Amint kivirradt, a kis karaván tovább indult. Hazaérve, most már együtt volt a díszes társaság, azonnali kihallgatásukhoz azonban nem foghattunk hozzá, mert ekkorra már kész volt vallomásával Serov kerületi partizánfőnök s ez mindennél fontosabb volt.

50 partizán nevét és titkos tartózkodási helyét írta le, ezenkívül a B...-i erdőben 5 partizán tanya és rejtett lőszerraktár helyét. Másnap ide indultunk. A partizánok közül 16, parancsnoki ranggal felruházott egyént elfogtunk. A tanyahelyeket és földbeásott lőszer- és élelmiszerraktárokat megtaláltuk. Az élelmiszer és lőszer nagy részét hazavittük, a többi — amivel nem boldogultunk — tanyahellyel együtt felgyújtottuk. A foglyokat kihallgatásuk után illetékes helyen átadtuk. Nem volt köztük egy sem, akinek ne nyomta volna a lelkiismeretét egy pár lesből lelőtt katona halála.

Verának találkoznia kellett még a szalmabocskoros emberrel. Azonkívül a rend kedvéért, a rádió készülékkel az összeköttetést az orosz központtal továbbra is fenntartotta. Mindennap jött a parancs,

hogy mit állapítsanak meg. A megállapításokat természetesen mi végeztük s ő ezt szorgalmasan jelentette.

Reggel korán keltünk, mert a szalmabocskoros embernek ma kellett jönnie. Elfoglaltuk leshelyeinket s Vera is megkezdte céltalannak látszó sétáját. 10 óra tájban a falu felől botra támaszkodva közeledett egy aggastyán. Csupa rongy volt és a lábán szalmabocskor. Vera elébe menve, dúdolta a dalt, mire az öreg azonnal viszonzta. A helyzet tiszta volt. Vera megindult a bunker felé s az öreg jó 100 méterrel utána. A vasúttöltés másik oldalán állt a gépkocsink. Vera elhaladt mellette s mikor az öreg odaért, egyszerre két oldalról nyomtuk pisztolyainkat rongyai közé. Gyorsan kocsiba tettük és vittük haza. Utánunk Verát a tolmács hazakisérte. Amikor az aggastyánt az irodában rongyaitól, nagy szakállától és ősz parókájától megtisztítottuk, egy fiatal, szép szál férfi állt előttünk.

Neve: Vazul, 30 éves, nős, elektrómérnök, w...-i lakos Előadta, hogy négyen vannak. A csoport parancsnoka egy főhadnagy, tagjai egy őrmester, egy közlegény és ő. Valamennyien áruháiban vannak. Három héttel ezelőtt jöttek át repülőgépen. Feladatuk volt az O... , B... és az A... erdőkben lévő nagyobb partizán egységeket fölkeresni, a parancsot átadni, tőlük a híreket átvenni. Neki a rádiókészüléket kellett megvizsgálni, megjavítani és az összeköttetést fölvenni. Az a...-i erdőből tegnap jöttek ki. Három napig tartózkodtak a partizán tanyán. Ebben az erdőben kb. 500-an vannak. Parancsnokuk W... ezredes. Ő a készüléket megjavította, üzembe helyezte és az összeköttetést felvette. A parancsot átadták, ami úgy szólt, hogy az emberek helyezkedjenek el a közeli falvakban, vállaljanak munkát és így keressék meg az élelmüket, mert mostanában küldeni nem tudnak. W... ezredes pedig menjen át a Dónon. A vízhez éjjel érjen és ha ott lesz, a megjelölt helyen üljön le. Cigaretájának paraszára csónak jön át érte. Három társa a falu templomának küszöbén ül, mint koldús és innen figyelik az út forgalmát. Ő még egy rádióállomást akart fölkeresni, ami kint van a határban, de hogy hol, azt nem tudja. Egy leány vezette, aki azonban az ő elfogásakor eltűnt.

A három koldús félórán belül előttünk állott. Valamennyinek ragasztott szakálla és parókája volt.

Még annyit jegyzek meg, hogy pár hét múlva a mérnök és az őrmester — akik első perctől kezdve mindenben kezünkre játszottak — velünk együtt lakott s a mi konyhánkon étkezett. A rájuk bízott feladatot az életük árán is megoldották. Bennünket testvérként szerettek.

Egy szép napon bejelentettük Vera által az oroszoknak, hogy Tanját és Dusát elfogták, a telepek kimerültek, az adást beszünteti. Azonnal ott volt a válasz: „Keressen megfelelő ledobóhelyet, két leányt és velük száraztelepeket küldünk.“ Természetesen azonnal kerestünk ledobóhelyet és bejelentettük. Erre jött a parancs, hogy két nap múlva, éjjel 12 órakor a lányok jönnék. Kimentünk. Éjjel után pár perccel jött a gép. Fölöttünk pár kört csinált, mialatt mind lejjebb és lejjebb szállt, majd elment. Kevés idő múlva feltűntek az ejtőernyők. Nem is

kell mondanom, hogy tárt karokkal fogadtuk őket. Jött velük annyi száraztelep, hogy saját rádióink egy hónapig dolgoztak vele.

Ezzel a nyomozás lezárult. A rádiókészülék és ejtőernyők bekerültek a raktárba a többihez. Verának két kérése volt. Az egyik az, hogy kereszteltessek meg, a másik az, hogy küldjük őt Magyarországra, hol bármilyen munkát vállal. A kérését továbbítottuk.

Éberségünkkel és akadályt nem ismerő munkánkkal veszedelmes kémek és partizánok tevékenységét akadályoztuk meg. Túl kellett járnunk nemcsak az eszükön, de az életet semmibe vevő elszántságukon is. Dicsekvés nélkül mondom, hogyha fáradságos munka volt is, játszva végeztünk velük. Elvált, hogy ki a külön legény!

Tanulságot nem írok, ezt mindenkire rábízom.

(Folytatjuk.)

Régi cigánytörténel.

Irtá: MESZES JÓZSEF ny. főörzsőrmester.

Az 1910—1911. években az akkori kaposvári szárny területén egy kóbor cigánybanda oly sok betöréses lopást követett el, hogy a kerületi parancsnokság a vármegye területén a tettesek elfogása végett razziát rendelt el. Az összevont csendőrerőknek a tettesek elfogása nem sikerült, mert a cigányok észrevették a csapdát, kijátszották üldözőiket és azután mintha csak a föld nyelte volna el őket, évekig hallani sem lehetett a hollétükről. Ezeket a cigányokat igen jól ismertem, sok bajom volt velük s ezért alig vártam, hogy a hűvösre juttassam őket.

1913 áprilisában a szekszárdi szárnyhoz tartozó szakcsi őrsön teljesítettem szolgálatot mint őrsparancsnok. Egyik napon egy cigányasszonyt igazoltattam s közben megkérdeztem tőle azt is, ismeri-e az említett banda tagjait. Ismerte őket. Sírva panaszkolta el, hogy a fiát azok vitték a rossz útra, miattuk került a börtönbe. Tartózkodási helyüket nem tudta, de hallotta, hogy gyakran írnak levelet egy Kaszás Tódor* nevű cigánynak, aki lólopás miatt 4 évi szabadságvesztés büntetését tölti Sopronban s egy hónap múlva szabadul ki.

Még aznap írtam a soproni fegyház igazgatóságának, hogy a cigány nevére küldött leveleket az őrsnek hivatalos használatra küldjék meg. Pár nap múlva megkaptam a leveleket. Alapos tanulmányozásuk során találtam köztük egyet, melyben a cigányok azt írták Kaszásnak, hogy adnak neki ruhát és pénzt, ha kiszabadulása után csatlakozik hozzájuk, Csiktapolca községben, N. N. házában laknak, ott keresse fel őket. Arra még jó világ van, urasan meg lehet élni.

Azonnal táviratoztam a csikszeredai őrsnek, hogy a jelzett házban talált összes cigányokat fogják el és táviratilag értesítsenek, hogy értük mehessek. Egyben jeleztem, hogy a cigányoknál valószínűleg fegyver van, ezért a járőr óvatos legyen.

Május 10-én a csikszeredai őrs táviratban közölte, hogy valami tévedés lehet, mert a megjelölt

házban Verebes Mihály és rokonai laknak, de ezek nem cigányok, hanem úri külsejű emberek: borkabátot, cilindert, kesztyűt és kamásnit viselnek.

Erre újból táviratoztam az őrsnek, hogy tekintet nélkül arra, mi a nevük s hogyan öltözködnek, valamennyit vegyék őrizetbe és értesítsenek, hogy értük mehessek. De akkor már a cigányok is bajt sejtettek és mire a járőr a lakásukon újból megjelent, már csak kettőjüket, Ciporó Pált és Mányó Istvánt sikerült elfogni, a többiek — asszonyokkal, gyermekekkel együtt — a szélrózsa minden irányába elszöktek.

1913 április 12-én azután két csendőrt magam mellé véve, elindultam a cigányok átvételére. A két cigányt az őrsön találtam. Mikor Ciporó meglátott, nagy csodálkozással azt kérdezte: „Hát maga, Meszes őrmester úr, hogyan került ide?” Megtudtam, hogy ő volt az, aki magát Verebes Mihálynak nevezte. Ott is már 27 betöréses lopást követtek el. Ezeket az őrsön mint kiderítetlen eseteket kezelték.

A csikszeredai csendőrök kijelentették, hogy a cigányokat csak akkor adják át nekem, ha az ottani ügyek nyomozását már lefolytatták velük. Ezt a megoldást természetesen el kellett, hogy fogadjam, de felhívtam a figyelmüket, nagyon vigyázzanak, nehogy megszökjenek a cigányok, mire megsértődve azt mondták: ők is tudnak nyomozni.

Igy hát cigányok nélkül jöttem haza. Alig hogy megírtam jelentésemet a kaposvári szárnyparancsnokságnak, ott volt a távirat, melyben tudatták, hogy a cigányok megszöktek s kérték a nyomozásukat. A két cigányt csak egy hónap múlva, a kolozsvári vasútállomáson fogták el, súlyos fagyási sérülésekkel, mert mezitláb hóban, fagyban szöktek meg.

Végre magammal hozhattam őket. A nyomozás során, melyet az egész vármegye területére vonatkoztatva én foganatosítottam, 85 rendbeli betöréses lopást ismertek be. A kár összegére már nem emlékszem, de nagyon sok volt.

Elmondták azt is, hogyan szöktek meg a csendőrök őrizetéből. Már három napon át nyomoztak velük, mikor estefelé Héjjasfalva községbe érkeztek. A községházára mentek s a csendőrök a szobát jól befűtötték. Őket a lábukon megbilincselve a padlóra ültették, azután az őrmester a csendőrnek meghagyta, hogy vigyázzon rájuk, ő egy órára kimegy a községben lakó rokonait meglátogatni; azzal element, a csendőr pedig az asztal mellé ült, később a padra lefeküdt és hamarosan elaludt. Mikor látták, hogy alszik, szép lassan levetették a bakancsukat s a bilinccsel együtt otthagyták, aztán csendesen az ajtóhoz mentek s mivel az nem volt bezárva, hirtelen kinyitották és kiugrottak. Ezt már a csendőr is észrevette, utánuk is szaladt, de a sötétség miatt, úgy látszik, nem tudott tájékozódni s így könnyen megszökhettek.

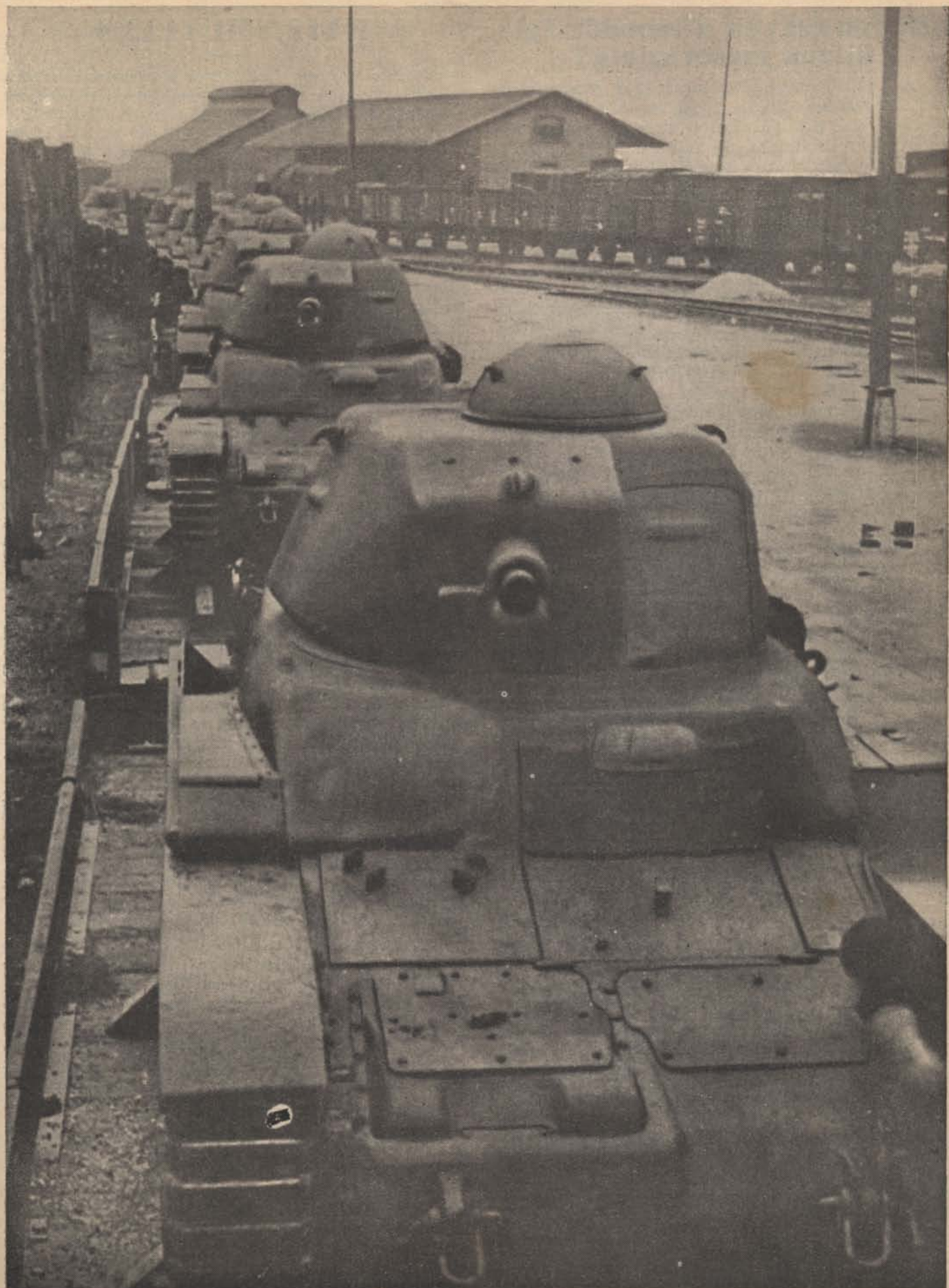
Láthatják fiatal bajtársaim, hogy a cigánnyal mindig sok baj volt s a csendőr mindig csak úgy boldogulhatott velük, ha túljárt az eszükön.

Félj attól, aki érdemeden felül magasztal.

*

A feltétlen bizalomnál becsüld többre a nyílt bizalmatlanságot.

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

Hosszú vonatok viszik az anyagutánpótlást.

Milyen legyen a csendőrségi filmek mesevázlata?

A honvédelmi miniszter úr 1943. június 25-én kelt 113.999/Em. 20. — 1943. sz. körrendeletével (26/1943. Cs. K.) pályázatot hirdetett csendőrségi filmek mesevázlatainak megírására.

Az aiábbiakban útmutatást adok azoknak a bajtársaknak, akik a pályázatban résztvenni óhajtanak.

Mesevázlat (téma) alatt, valamely elkészítendő film nyers alapgondolatát, nagyvonalú tervét értjük, melyből a későbbiek folyamán a legapróbb részletekig kidolgozott forgatókönyv készül.

A gyakorlatban két fajtája ismeretes a mesevázlatnak. Az egyik, a novellaszerűen megírt és kizárólag a cselekmények rövid felsorolását tartalmazó „szűzsé”. A másik, a nagyobb terjedelmű, lényeges részleteket és párbeszédekét is magában foglaló „szinopszis”.

A pályázatban előírt oldalterjedelem kizárólag „szűzsé” megírására ad lehetőséget, tehát a pályázatra beküldendő témavázlatoknak pusztán az egymásutáni történések lényegét kell tartalmaznia, részletcselekmények, párbeszédek, valamint a környezet leírása nélkül.

Témavázlatok elkészítésénél célszerű a következő sorrendet betartani:

1. Az elkészítendő film céljának meghatározása, azaz annak eldöntése, hogy a film kizáróan szakoktatófilm legyen-e, vagy pedig az oktatás mellett meseszerű cselekménye is legyen. (Szakoktatófilm pl. a vérnyomok rögzítése, vagy az elfogás végrehajtása; történettel bíró oktatófilm pl. a veszélyes gonosztevő nyomonüldözése.)

2. A film tárgyának megválasztása. (Pl. nyomozásról, járőrszolgálatról, tanalakulatok életéről, csendőr magánéletéről, bajtársi közösségről, stb.)

3. A tárgykörön belül lényeges mozzanatok kikeresése, tehát annak az elbírálása, hogy pl. a nyomozásnak vagy a csendőr magánéletének mely részeit foglalja magába a film.

4. A film tartalmának elejétől végig részletes kidolgozása.

5. Az illy módon összeállított folyamatos és részletes történéseknek rövid leírása a „szűzsé”-nek megfelelő terjedelemben, vagyis kb. úgy, mint ahogyan egy érdekes film történetét valakinek pár perc alatt elmondanánk.

A szakoktató filmnél a hangsúly a minél érthetőbb és maradandóbb magyarázaton van, míg a történettel bíró filmnél az oktatáson kívül a mese érdeke, de valószínű és helytálló volta fontos.

A tárgykör megválasztásánál tartsuk szem előtt, hogy a filmben rejülő lehetőségeket csak akkor használjuk ki kellő mértékben, ha olyasmit érzékeltünk általa, amit a mindennapi életben vagy nem tudunk bemutatni, vagy legalább is nem egyformán; illetőleg, ha a szemléltetés az eddigi módszereknél jobban és érthetőbben magyaráz.

Nemes gyöngyös-halászi Takách Attila százados.

Mennél többie van az embernek azon felül, ami kell, annál több gondja van.

NYELVMŰVELÉS

Ebben a rovatban beszédünknek és írásunknak azokat a leggyakoribb hibáit tesszük szavá, amelyeket mindenképpen kerülnünk kell. Jegyezzük meg jól őket!

2.

A névelőkről.

Igen sok zavar mutatkozik a határozott (*a, az*), meg a határozatlan (*egy*) névelő használatában. Az alábbi fejtegetések ennek a kérdésnek legfontosabb részeit ismertetik.

A határozott névelő.

Hibás elhagyása főképpen a hivatalos nyelvben észlelhető. Szinte azt mondhatnók, hogy egyik legjellemzőbb sajátossága a hivatalok nyelvének. Előidézje a rövidsége igyekezet. Ez a törekvés nagyon üdvös, mert a világos, jó stílusnak egyik nyomós kelléke a rövidség. De ennek az igyekezetnek is megvan a határa: ne kövessünk el buzgalmunkban törvénysértést a nyelvi helyesség rovására. Márpedig ezt cselekszik azok, akik efféle mondatokat írnak le: *Sértett nem jelent meg. Alperes tagadja a vádat. Alispán megnyitotta a gyűlést.* A helyes szerkezet: *a sértett, az alperes, az alispán.* Mert használnunk kell a határozott névelőt, valahányszor olyan személyről vagy dologról beszélünk, amelyről már esett szó, vagy amely e nélkül is ismeretes. Akkor is használnunk kell, amikor azonos fajtájúak mindegyikéről beszélünk: *A bíró az igazság őre* (vagyis: minden bíró). *Elkelt a vaj* (vagyis: minden vaj).

Az ellenkező, vagyis a fölösleges használat hibájába — német kaptára — főképp a köznyelv esik. Kereszt-, család- és országnevek előtt ne használjunk névelőt. Hibáztatnunk kell az ilyen kifejezéseket: *Elmentem a Jánoshoz. A Kiss Gábor bevonult. A bizottság a Svájcba utazott.*

Nem használjuk a határozott névelőt birtokos személyragos szó (*hazám, bajom*) előtt, akkor sem, ha az ilyen szónak jelzője van. A helyes szerkezet tehát ez: *Hazájáért életét áldozta. Szeretett hazájáért életét áldozta. Bajában is következetes. Nagy bajában is következetes.*

Fölsőfokú határozószók előtt sem használjuk a névelőt: *Te tudod legjobban* (nem: *a legjobban*). *Ti álltok legegélül* (nem: *a legegélül*). De az olyan szerkezetekben, mint *a legjobban bevált minta, a legegélül menetelő szakasz* nem maradhat el a határozott névelő, mert itt nem határozószó, hanem jelző a fölsőfokú szó, a névelő pedig különben is a főnévhez (*minta, szakasz*) tartozik.

Olykor helyes mind a névelős, mind a névelő nélküli szerkezet, csak hogy ennek is, annak is más a jelentése. Ha a birtokos személyragos szó jelzője megkülönböztetést fejez ki, szükség van a névelőre. *Eladta nagy birtokát* jelentése 'az eladott birtok nagy kiterjedésű', *eladta a nagy birtokát* pedig azt jelenti, hogy 'birtokai közül a nagyot adta el'. A *német és olasz harcvonat* (a *harcvonat* talá'óbb kifejezés, mint az *arcvonat*) azt jelenti, hogy 'német és olasz csapatokból álló közös harcvonat', a *német és az olasz harcvonat* jelentése meg 'két harcvonat, az egyik német, a másik olasz'. — Mást mond *éjjel*

nem indul vonat, nyáron szabadságot kapok, mint az éjjel nem indul vonat, a nyáron szabadságot kapok. Az első példák azt jelentik, hogy 'éjjel nem szokott vonat indulni', 'nem télen, hanem nyáron szabadságot kapok', a névelős szerkezet jelentése meg 'ezen az éjjelen nem indul vonat', 'ezen a nyáron kapok szabadságot'.

A határozatlan névelő.

Használatának alapvető szabálya a megfordítottja a határozott névelő használatának: akkor élünk vele, amikor olyan személyről vagy dologról beszélünk, amelyről előbb nem esett szó, vagy amely egyébként sem ismeretes. A határozatlan névelő jelentése 'valamely'. Ha helyettesítjük a határozatlan névelőt a *valamely*-lyel, s a *valamely* nem illik bele a mondatba, ez annak a jele, hogy névelő nélkül kell használnunk a szót. Így kell tehát mondanunk: *Beleestem egy (valamely) szakadékba. Meg kellett másznom egy (valamely) hegyet. Volt egyszer egy (valamely) királyfi.*

A német nyelvi szokás utánzására vall ez a pestiesség: *Ő egy derék ember. Ez nem egy eljárás. Ez egy értékes könyv.* Ezekbe a mondatokba nem illik bele a *valamely*, s ez azt mutatja, hogy a határozatlan névelő nem való a mondatba.

Szélteben elterjedt hiba az is, hogy a határozatlan névelő helyett a határozott névelőt használják: *A sikkasztó pénztáros eltűnt. Meggyilkolta gazdáját az inas.* Itt az *egy* használata a helyénvaló, mert olyanokról van szó, akikről eddig nem beszélünk, *valamely* pénztárosról, inasról.

Találkozunk avval a hibával is, hogy elmarad a határozatlan névelő a maga helyéről: *Árva hangot sem szólt (helyesen: egy árva hangot). Darabig elkísért (helyesen: egy darabig). Szempillantás alatt észrevette (helyesen: egy szempillantás alatt).*

*

Vessük egybe a legfontosabb szerkezeteket: *Értékes könyvet vásároltam. Megvettem értékes könyvét. Egy értékes könyvet vásároltam. Értékes egy könyv. Megvettem az értékes könyvet. Az értékes és ritka könyvet megvettem. Az értékes és a ritka könyvet megvettem.* Olyan gazdagsága ez a kifejezés árnyalatainak, amelyekkel egy nyelv sem versenyezhet. Megérdemli hát, hogy vigyázzunk ép-ségére!
Loványi Gyula.

A Csendőrségi Lapok szerkesztőségében az alábbi könyvek kaphatók:

Tábori rendészeti szolgálat. 1 P 90 f + portó.

(A könyv bizalmas, csak ajánlottan küldhetjük.)

Ezenkívül:

A csendőrség 1943. évi elhelyezési térképe, 50 f.

Máshol nem kaphatók!

A megrendelt könyvek árát a Csendőrségi Lapok 25.342. számú csekkszámlájára történő befizetéssel kell megküldeni.

A Szervezeti és Szolgálati utasítás,

úgyszintén a Próbacsendőrök tankönyve

elfogyott, rendelést tehát egyelőre nem fogadunk el. Ha ismét kapható lesz, közöljük olvasóinkkal.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Betöréses lopás kiderítése.

Beküldte: MAGASHÁZI JENŐ főtörzsőrmester
(Somogyvár).

1929 december 3-án a vépi örs. I. számú őrjáratának leportyázására vezényeltek ki. Gyöngyösszöllős községben Piri Márton* ottani lakos, egyik neves labdarúgó-csapat játékosa, panaszkolta, hogy december 2-án, amíg ő és családja Nagykanizsán távol volt, a bezárt szobája záratlan szekrényéből 1 drb. 100 pengős bankjegyet ismeretlen tettes elloptott.

A portyázást félbeszakítottuk és Radó Lajos járőrtársammal a helyszínre mentünk.

Amikor a szobába értünk, megkérdeztem a sértett feleségét, hogy mennyi pénz volt a szekrényben? Azt válaszolta, hogy 5 drb. 100 pengos, de most mar csak 4 drb. van.

Gondolkodtam az eseten. A tolvaj furcsa ember lehetett. Miért elégedett meg 1 drb. 100 pengős bankjeggyel s miért nem vitte mind az 5 drb-ot magával, misz ott voltak előtte?

A tolvaj nem forgatott fel semmit, tehát valószínűnek kellett tartanom, hogy előzőleg már járt a lakásban és a pénz helyét ismerte.

Megkérdeztem a sértettet, hogy a cselekményt megelőzőleg ki fordult meg a lakásukban s ezek közül nem kért-e valaki pénzt kölcsön. Nemleges választ kaptam.

A helyszíni szemlét folytattam. Amikor az udvarban álló árnyékszékhez értünk, ajtaját kinyitottam és benéztem. Az árnyékszék padlóján egy elszívott cigaretta aranyozott végű szopókáját találtam. A cigaretta sajtöltésű volt. Magamhoz vettem és a sértettet megkérdeztem, hogy Nagykanizsáról történt hazaérkezésük óta járt-e az árnyékszékben. Nemmel válaszolt. Megmutattam neki a talált cigaretta végét. Piri a cigarettavég láttára elsápadt és közölte, hogy aranyozott végű cigarettát egy régi jó barátja szokott használni. Megkérdeztem, hogy ki az illető. Erre a felesége, aki a közelben volt, odajött és a férjére támadt, hogy Szabó urat ne gyanúsítsuk, inkább azonnal szüntessük be a nyomozást, mert ő a pénzt nem vitte el, inkább vesszen el a 100 pengő. A sértettől megtudtam, hogy Szabó nevű barátja budapesti lakos, de gyakran megfordul Szombathelyen és ott a P... i vendéglőben szokott megszállni. Azonnal Szomba'helyre indultunk. Útközben betértem az egyik gyöngyösszöllősi vendéglőshöz. Régi ismerősöm volt s érdeklődni akartam nála, hogy Szabót ismeri-e, ha igen, nem látta-e az utóbbi időben erre felé? Megtudtam, hogy a cselekmény elkövetése napján volt a vendéglőben és ott szódásbort fogyasztott. A vendéglős is kijelentette azonban, hogy rossz irányban nyomozok, mert Szabó jól öltözött ember, akiről a lopást még feltételezni sem lehet. Ez a közlés ugyan gondolkodóba eített, mert a vendéglős jó emberem és jó emberismerő volt, de azért rendületlenül tovább haladtunk az elkezdett úton. Szombathelyen bementünk a rendőr kapitánysághoz és a nyomozás folytatása céljából egy rendőrt kértem.

A P...-i féle vendéglőben a kiszolgáló pincértől akit szintén jól ismertem, elkértem a vendég-

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

könyvet. Alig lapozgattam benne egy-két oldalt, Szabó János budapesti lakos nevére bukkantam. Kérdeztem a pincértől, hogy itt van-e még az illető. Igennel válaszolt. Felmentünk a szobába, de ott nem találtuk. A folyosón szembe jött velünk egy igen jól öltözött fiatalember. A velünk volt pincér odasúgta, hogy ez Szabó úr, akit keresünk. Szabó megpillantásunkra elsápadt. Megszólítottam és felkértem, hogy jöjjön be velünk a szobájába, mert néhány kérdést szeretnénk hozzá intézni. Udvariasan betesékelte bennünket a szobába. Kértem, hogy kínáljon meg egy cigarettával, mert nincsen nálam. Készségesen nyújtotta felém cigarettatárcáját s egy pillantás meggyőzött arról, hogy a tárca tele van olyan aranyozott végű hüvelybe töltött cigarettával, mint amilyent a sértett árnyékszékének padlóján találtam. Mindjárt elő is vettem a cigarettavéget és megmondtam, hogy hol találtuk. Még néhány kérdés és Szabó beismerte, hogy a 100 pengős bankjegyet valóban ő lopta el.

75 pengőt azonnal át is adott, a hiányzó összeget étel, ital és szállásra elköltötte.

Elmondta, hogy 1929 december 2-án a szombathelyi vasútállomáson tartózkodott s ott látta, hogy barátja, Piri Márton és felesége elutaztak. Erre ő Gyöngyösszöllős községbe ment. A sértett lakása elé érve, körülnézett s miután az utcán nem látott senkit, bement az udvarba. Ott gondolkodni kezdett, hogy mily módon lehetne a szobába bejutni és a szekrényből a pénzt ellopni. A cselekmény elkövetése előtt kétizben mefordult a sértett házában és jól kiismerte magát. Tudta, hogy Piri géplakatos, ezért bement a záratlan műhelyébe s ott egy vastagabb drótból hamis kulcsot készített. Ezzel a konyha, majd a szoba ajtaját kinyitotta. A szobába érve, a záratlan szekrény ajtaját kinyitotta és a ruhák tetején egy papirdobozban volt 5 drb. 100 pengőből 1 drb.-ot magához vett. Azután a lakásajtót bezárta és az árnyékszékbe ment, ahol egy aranyos szopókájú töltött cigarettát elszívott. A háztól eltávolozva, elment a közelben lévő vendéglőbe és ott szódásbort fogyasztott, majd onnan Szombathelyre távozott a P. . . . i-féle vendéglőbe.

Cselekményét azért követte el, mert pénze nem volt a szállás kifizetésére.

Szabó János érettségizett, állás nélküli fiatalember volt. A járőr elfogta és tényvázlattal a szombathelyi kir. ügyészségnek adta át. Cselekménye miatt háromhónapi fogházra ítélték.

A helyszíni szemlét rendszerint a nyomozás legelején tartjuk meg, vagyis olyan időpontban, amikor még azzal sem vagyunk tisztában, hogy mi is történt voltaképpen. Nem tudhatjuk, hogy amit a helyszínen találunk, látunk, összefüggésben áll-e a szóbanforgó bűncselekménnyel, vagy nem, van-e valamiféle jelentősége, vagy nincsen. Semmire sem mondhatjuk ilyenkor még, hogy ennek vagy annak nincsen jelentősége, ez vagy az nem fontos, stb. Nem marad tehát más hátra, mint a helyszínen talált helyzetet, állapotot minden apró részletével egyetemben mintegy leltárszerűen számba venni, leírással, rajzzal, fényképezéssel rögzíteni. Ha ezt megtettük, máris minden adatot lajstromoztunk s ha később kiderül, hogy egyik vagy másik adat jelentős, fontos, rendelkezésünkre áll.

Igy kell eljárunk mind a szűkebb, mind a távolabbi helyszínen is. Ennél a nyomozásnál a távolabbi helyszínen „leltározása“ adta a járőrnek a kezébe azt a bűnjelet (aranyozott cigarettavég), amelyben az egész bűnügy kiderítése, vagy ki nem derítése mulott.

Ha a járőrvezető bűnügytanilag nem képzett ember, a helyszínelést csak a szobára (szűkebb helyszínen) korlátozza s nem járkal az udvaron, nem néz be az árnyékszékbe és nem találja meg a cigarettavéget.

Az is előfordulhatott volna, hogy másvalaki körülnéz ugyan a távolabbi helyszínen, de nem gondolkodik alaposan és elmegy a cigarettavég mellett, mert nem tudja elképzelni, hogy a szobában végrehajtott lopás és az udvar hátsó részében álló árnyékszék padlóján heverő cigarettavég között valami összefüggés lehet.

Még valamit tanulhatunk ebből a nyomozásból. Sokszor leírtuk már ezt ezen a helyen. Gyanun felül álló ember — különösen a nyomozás kezdetén — nincsen. Azért, mert valaki a sértett jóbarátja, érettségizett és választékosan öltözködik, lehet tolvaj is. Itt is így volt. Helyesen járt el a járőr, midőn a sértett felesége és a vendéglős által nem hagyta magát a helyes nyomról elterelni.

Azt szokás mondani, hogy a kivételek erősítik a szabályt. Erre is jó példát nyújt ez a nyomozás.

Az, hogy a tolvaj a helyszínen keze ügyébe kerülő pénznek csupán egy részét lopja el, maidnem kizárólag csak házitolvajoknál (családtag, lakótárs, alkalmazott, személyzet) fordul elő. Ezek ugyanis arra számítanak, hogy a pénz megdézsmálását a sértett talán észre sem veszi, vagy ha észre is veszi a hiányt, azt gondolja, hogy elvesztette vagy elszámolta magát, stb.

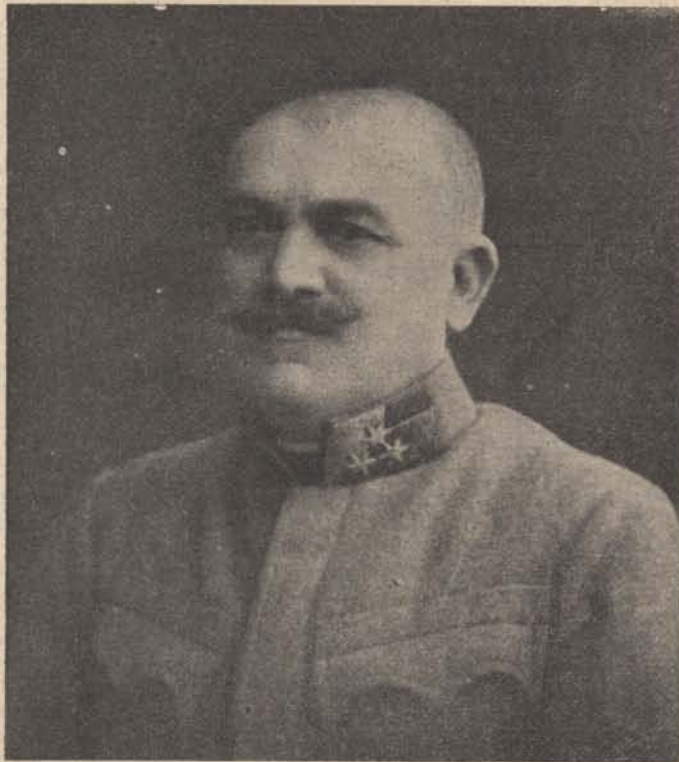
Ilyenképpen ennél az esetről a gyakorlati tapasztalatok alapján tulajdonképpen házitolvaj tettességét kellett volna elsősorban feltételezni. Ez is mutatja, hogy következtetéseinknél milyen nagyfokú óvatosságra van szükség. Ne felejtjük, hogy a nyomozó nem matematikus. Nem holtbiztos számokkal, hanem csupán lehetőségekkel, valószínűségekkel dolgozik. Igaz, hogy rendszerint helytálló az a következtetés, amikor azt mondjuk, hogyha eddigi tapasztalataink szerint valami 100 esetben így is történt, akkor a 101-ikben is így kell történnie. Ez azonban nem bizonyosság. Csak valószínűség. Erről ne feledkezzünk meg. Ha tehát a nyomozásnál azt állapítjuk meg, hogy a tolvaj a kezébe került pénznek csak egy részét vitte magával, tehát azt csupán megdézsmálta, nem mondhatjuk határozottan, hogy a tettes csakis házitolvaj lehetett. Nem mondhatjuk, mert számolnunk kell mindig a szabályokat megerősítő kivételek fennforgásával is. (Ennél az esetről a tolvaj barátnak valószínűleg a lelkiismerete szólalhatott meg és ez hathatott rá gátlólag). Ilyenkor tehát csupán azt mondhatjuk, hogy a tolvaj minden valószínűség szerint házitolvaj lehetett, elsősorban ilyen irányban nyomozunk, de egyidejűleg más lehetőségeket is figyelembe véve más irányokban is megindítjuk a nyomozást.

A nyomozókulcsban sok ezer elfogandó neve van. Ha az elfogandók közül minden csendőr csak egyet is kézrekerít, már sokat tett a közbiztonságért.

Nemes polyáni BOLDIZSÁR ANDRÁS ny. ezredes.

Ismét eltávozott körünkből egy öreg bajtárs. 1943. július 2-án meghalt Palicson 79-ik évében nemes polyáni Boldizsár András ny. ezredes. 1888-ban lépett be a testületbe és 1919. január 1-ig szolgálta lelkes szeretettel a csendőrséget. Vele a testület úttörőinek egyikét veszítettük el megint.

Szakaszparancsnokként szolgált Szombathelyen, Sopronban, Körmenten, Gyergyószentmiklóson, Temesváron, Ungváron, kerületi segédtsízt volt Szegeden,

szárny- (mostani osztály) parancsnok Beregszászon, Eperjesen, pótszárnyparancsnok Szegeden, kikülönített törzstiszt Temesváron, beosztott törzstiszt Kassán és Szegeden. Kitüntetései: Ferenc József Rend lovagkeresztje (hdm.), 3. oszt. kat. érdemkereszt (hdm.), III. oszt. tiszti szolgálati jel., Vörös-Kereszt hadiékítményes II. oszt. díszjelvény, Jubileumi Emlékérem, Katonai Jubileumi Kereszt, 1912/13. évi emlékkereszt, Porosz királyi harcos érdemérem.

1943. július 4-én temették el Szegeden a hozzátartozók, bajtársak és tisztelők nagy részvéte mellett.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Czindel Szilveszter főtörzsőrmester (V. ker.), 1899—1924-ig szolgált,

Gál István főtörzsőrmester (IV. ker.), 1909—1926-ig szolgált,

Juhos László főtörzsőrmester (VI. ker.), 1891—1913-ig szolgált,

Kiss László I. törzsőrmester (IV. ker.), 1919—1928-ig szolgált,

Kosztolányi Ferenc főtörzsőrmester (I. ker.), 1902—1929-ig szolgált,

Mucsy István főtörzsőrmester (VII. ker.), 1882—1895-ig szolgált,

Németh János törzsőrmester (I. ker.), 1914—1929-ig szolgált.

Várközi Mihály főtörzsőrmester (III. ker.), 1901—1936-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléüket!

HIREK

Áthelyezések, tartós vezénylések és felmentés: A m. kir. honvédelmi miniszter úr a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértésben **áthelyezte:** Halmágyi Tibor alezredest Szolnokról Zalaegerszegre, Homoki László századost Szekszárdról Szolnokra, dr. Bucz Károly főhadnagyot Tatáról Szekszárdra, Kecskés Imre g. hadnagyot Csikszeredáról Máramarosszigetre, dr. Gyergyai Sándor g. hadnagyot Máramarosszigetről Csikszeredára, **tartósan vezényelte:** dr. Bazsó Lajos századost Székelyudvarhelyről Gyulára, dr. Eötvös László főhadnagyot Miskolcra Székelyudvarhelyre, dr. Sándor Pál főhadnagyot Rimaszombatról Miskolcra, **felmentette:** Agoston István I. alezredest jelenlegi szolgálati állása alól. Felülvizsgálat útján történő fogyatékbavételéig kerületénél létszám felett vezetendő.

Nyugállományba helyezés. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával Balogh Béla I. ezredes nyugállományba helyezését 1943. évi augusztus hó 1-ével, a saját kérelmére elrendelt felülvizsgálati eredmény alapján **elrendelni** méltóztatott.

Kitüntetések adományozása: A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával, a Szovjet elleni hadműveletek alkalmából **elrendelni** méltóztatott, hogy **Dicséző Elismerése a hadiszalag és a kardok egyidejű adományozása** mellett **tud ul adassék:** Csaba Lajos főhadnagynak, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért; továbbá **adományozni** méltóztatott a **Magyar Bronz Érdemkeresztet hadiszalagon:** az ellenség előtt teljesített kiváló szolgálataikért: Szajlai Miklós, Németh József, Horváth József X. törzsőrmestereknek, vitéz Fejes Antal, Harsányi Jenő, Gulyás László, Pásztor Ferenc őrmestereknek; a **Magyar Bronz Érdeméremet hadiszalagon:** az ellenség előtt teljesített kiváló szolgálataikért: Dósa György, Nyeste Mihály őrmestereknek, Jákóhalmi József, Németh Lajos, Szabó János, Tóth József, Demendi Béla, Csiszár Imre, Kányai Gábor, Sasvári János, Hojda János, Bajnok László, Kaposvári László csendőröknek. Sándor István törzsőrmesternek, Kiss József, Kovács Bertalan, Bandur György őrmesterek-

nek; a Magyar Ezüst Erdemérmét hadiszalagon: Urbán Gyula őrmesternek az ellenség előtt teljesített kiváló szolgálataiért; A m. kir. 2. honvéd hadsereg parancsnoka a Kormányzó Úr Ó Főméltósága által reá átruházott hatáskörben, a Szovjet elleni hadműveletek alkalmából, a Legfelsőbb Hadúr nevében az alábbi kitüntetés adományozta: a Magyar Kis Ezüst Vitezségi Ermet; az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért: Holó János őrmesternek; a Kormányzó Úr Ó Főméltósága legfelsőbb elhatározásával megengedni méltóztatott, hogy a következőkben felsoroltak a részükre adományozott alábbi német hadikitüntetés elfogadassák és viselhessék: a II. osztályú nemet Vaskeresztet: Kulifay László és Száday Béla főhadnagykok, vitéz Fejes Antal őrmester.

Dicséreték. A m. kir. honvédelmi miniszter úr okirati dicsérő elismerésben részesítette: Szabó Elek főtörzsőrmestert, a marosvásárhelyi X. csendőrkerület állományában, a közbiztonsági szolgálat ellátása és az alárendelt legénység kiképzése terén általában, különösen pedig 1942. évben különböző bűncselekmények nyomozásánál őrsparancsnoki minőségben teljesített igen lelkiismeretes, fáradságot nem ismerő eredményes szolgálataiért. A m. kir. csendőrség felügyelője okirati dicsérő elismerésben részesítette: Szabó Imre II. őrmestert. A szegedi V. kerület parancsnoka okirati dicsérő elismerésben részesítette: vitéz Borgóy János századost, Kiss József II., Magasházi Kálmán őrmestereket, Kardon Ferenc, Bagaméri Sándor, Kalácska János, Kocsis István és Tiszavári András csendőröket; dicsérő elismerésben részesítette: Elekes László főhadnagyot. A kassai VIII. kerület parancsnoka okirati dicsérő elismerésben részesítette: Vámosi László őrmestert, Koncz Imre, Kecskeméti Kálmán és Varga István IV. csendőröket. A marosvásárhelyi X. kerület parancsnoka okirati dicsérő elismerésben részesítette: Varga Domokos, Czili József főtörzsőrmestert, Wisky Zoltán törzsőrmestert, nyilvánosan megdicsérte: Farkas Ferenc csendőrt.

Orvlövészek felbukkanása. Július 22-én 4 óra körül a bácsföldvári őrs járora a községben 3 ismeretlen egyént igazolásra szólított fel, akik a járorra 5 lövést adtak le. A kifejlesztett tűz harc során egy támadó megsérült, a többi elmenekült. A jelekutatasukra kivezényelt járorok aznap 13 óra körül öt elrejtőzött orvlövészt találtak Bácsföldváron, közülük kettőt elfogtak, három elmenekült a kukoricásokban. Rövid üldözés után a járőrök körülfogták őket a tűzharcban három orvlövészt agyonlőttek, egyet elfogtak. A harcban Ágó János bácsföldvári és Pataki József kalocsai őrsbeli csendőr, valamint Mikula Ferenc bácsföldvári községi rendezető hősi halált halt. Farkas István újvidéki nyomozó alosztálybeli őrmester súlyosan megsérült.

Sportjelvények adományozása: A m. kir. honvédelmi miniszter úr a sport terén elért kitűnő eredményeik alapján az alábbi sportjelvényeket adományozta: Nagy honvéd sportgyűességi jelvény: vitéz Halmy József, Farbak József ezredeseknek, vitéz lőfőbíró Péterffy Jenő, vitéz Gaál Lajos, Börzsönyi Mihály, Pálffy Sándor alezredeseknek, vitéz nemes községi Megay László őrnagynak, Ludányi Endre és Koronkai József főtörzsőrmestereknek; Kis honvéd sportgyűességi jelvényt: Liscsinszky Béla alezredesnek, Bertók Pál alhadnagynak és Csapó József főtörzsőrmestereknek.

Csendőrségi Közlöny. 26. szám. Filmbizottság megalakítása a csendőrségnél. Pályázati felhívás csendőrségi filmek mesevázlatainak a megírására. 27. szám. Különleges fűszerpaprika feldolgozásának, minősítésének és forgalombahozatalának szabályozása. Kórházi ápolási költség a járványos vagy járványgyanús fertőző beteg csendőrszemélyek után. A csendőrségi gyógyházakba beutaltak által fizetendő térítéssdíjak újabb megállapítása.

A csendőrségi jutalmazási alapra felajánlott jutalékok: A budapesti I. kerületben: Imrei József főtörzsőrmester, Tölgyesi Bertalan őrmester együtt 5 P, Géczy István, Fodor József próbacsendőrök együtt 15 P, K. Szabó Béla őrmester, Sárospataki Lénárt csendőr együtt 5 P, Mészáros Lajos

őrmester, Tóth Ferenc csendőr együtt 4 P 97 f, Bártfa Lajos törzsőrmester 5 P, Dunaharaszti csendőrök tagjai 20 P, Gödöllői csendőrök tagjai 20 P, a székesfehérvári II. kerületben: Semlei László, Hopp Ernő csendőrök egyenkint 1 P 35 f, Csapó Árpád csendőr 1 P 07 f, Hám Lajos csendőr 1 P 06 f, Molnár Imre főtörzsőrmester, Berkes Bálint csendőr egyenkint 8 P 48 f, Hargitai József főtörzsőrmester, Csapó Tibor, Baki Elek csendőrök egyenkint 6 P 74 f, Lengyel Imre törzsőrmester, Nagy Ernő próbacsendőr egyenkint 3 P 98 f, Kiss János I. törzsőrmester, Somogyi Gyula csendőr egyenkint 74 P 40 f, a szombathelyi III. kerületben: Kápolnás Ferenc, Vad István csendőrök együtt 124 P 10 f. Székely József főtörzsőrmester, Perjési József próbacsendőr együtt 4 P 95 f, Orbán János csendőr, Holpert István próbacsendőr együtt 5 P, Tóth Sándor II. törzsőrmester, Sütő Zsigmond próbacsendőr együtt 9 P 85 f, Nagy Béla csendőr 17 f, a pécsi IV. kerületben: Ballér György törzsőrmester, Bilko József csendőr, Fekete József próbacsendőr együtt 21 P 62 f, Bánfai Gyula csendőr, Hajdu György próbacsendőr együtt 2 P 66 f, Horváth József főtörzsőrmester 33 P 70 f, a szegedi V. kerületben: Bene József főtörzsőrmester, Szilágyi István csendőr egyenkint 12 P 40 f, Somogyi Imre főtörzsőrmester, Németh István csendőr egyenkint 2 P 50 f, Szász István törzsőrmester, Turóczy István csendőr egyenkint 24 P 85 f, Szalkai Ferenc főtörzsőrmester, Mamuk Mihály próbacsendőr egyenkint 2 P 50 f, Almasy Ferenc, B. Hajagos János csendőrök egyenkint 10 P, Odor József csendőr 3 P 29 f, Kovacs Sándor próbacsendőr 3 P 28 f, Havasi János, Pelikár György főtörzsőrmesterek, Dajka Sándor csendőr egyenkint 30 f, a debreceni VI. kerületben: Taliódi József főtörzsőrmester, Kecskeméti István próbacsendőr egyenkint 2 P 50 f, a miskolci VII. kerületben: Kapás József törzsőrmester, Géczy Mihály csendőr együtt 40 f, Csapó József főtörzsőrmester, Béres István őrmester együtt 2 P, Nagy Árpád törzsőrmester, Tóth József őrmester együtt 3 P 05 f, Kovacs Lajos főtörzsőrmester, Balajti Ferenc őrmester, Kőfalvi Gyula, Nagy Sándor, Németh Lajos, Holló József csendőrök együtt 19 P 85 f, Dudás Mátyás főtörzsőrmester, Szekeres Sándor törzsőrmester együtt 1 P 42 f, Bagoly János főtörzsőrmester, V. Legényei József törzsőrmester, V. Czaga József, Szták István csendőrök együtt 2 P 50 f, Járdánházy Gábor főtörzsőrmester, Bognár Lajos I. csendőr együtt 24 P 82 f, Fehérvári Antal főtörzsőrmester, Szelei Sándor csendőr 50 P 83 f, a kassai VIII. kerületben: Várnagy Imre főtörzsőrmester 3 P 84 f, Kelemen Ferenc, Fetés Ödön csendőrök egyenkint 16 P 54 f, Bályu János törzsőrmester 22 P 87 f, Iszlay József próbacsendőr 22 P 88 f, Tasnádi Ferenc törzsőrmester, Bujdos Sándor csendőr egyenkint 8 P 02 f, Tóth András törzsőrmester 54 f, Király József II. őrmester 1 P, Gácsi Mihály, Tamás András csendőrök egyenkint 23 P 85 f, Nagy Károly III. csendőr, Magyar Béla próbacsendőr egyenkint 7 P 38 f, Tóth János, Fekete János csendőrök egyenkint 3 P 98 f, Fóris Árpád, Gombos József csendőrök egyenkint 1 P 25 f, a kolozsvári IX. kerületben: Zámbo István csendőr, Felki Albert próbacsendőr egyenkint 72 P 60 f, Hajdu János csendőr, Ori József próbacsendőr egyenkint 2 P 50 f, Budavári István csendőr 47 P 63 f, Németh Károly csendőr 47 P 62 f, Budavári József őrmester 2 P 48 f, Béres József csendőr 2 P 47 f, Virágos György őrmester 38 f, Losonci István, Fazekas József csendőrök egyenkint 36 f, a marosvásárhelyi X. kerületben: Varga Ferenc főtörzsőrmester 5 P, Nemes András, Ambrus Imre csendőrök egyenkint 2 P 50 f, Bálint Károly, Balló Lajos, Verebes Dániel, Török István csendőrök egyenkint 1 P 25 f, Kozák Ciril, Benedek József csendőrök egyenkint 1 P 24 f, Szilágyi András főtörzsőrmester, Kelemen Ferenc csendőr egyenkint 12 P 40 f tettenéri és feljelentési jutalékban részesültek. A jutalékokat valamennyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alapra. A jutalékokat a m. kir. honvédelmi miniszter ur elfogadta.

Az orosz hadszínteren, a m. kir. 2. honvédhadsereg egyik csendőrhadtápláshálózatának kötelékében teljesített csendőrszolgálat sokoldalúsága és változatossága elveneredik meg dr. Kiss Károly szlov. társi ügyészhez, tart. századosnak Ahonnan elszállt a lélek... cím alatt most megjelent könyvében. A hadtápláshálózat rendkívüli viszonyok között végzett feladatairól, tábortól a tábortól csendőr-, biztonsági, katonai közigazgatási és „K” szolgálatáról, partizánvállalkozásairól és az ellenséges soralakulatokkal folytatott harcáról, a szovjet lélek nélküli rendszeréről, a

bolsevizmus Istent, hazát, erkölcsöt megtagadó életszemléletéről és társadalmi viszonyairól ad a munka érdekesítő tájékoztatást. A m. kir. honvédezerkar főnöke által engedélyezett könyvet a Könyv- és Lapkiadó Rt.-nál (Budapest, IV., Váci-utca 78-80) vagy a szerzőnél (XI., Fehérvári-út 15.) lehet megrendelni. Ára 12 P. Könyvismertetést lásd a Csendőrségi Lapok 1943 július 1-én megjelent 13-ik számában.

Pisztoly elcserélése. A budapesti csendőrtörzstiszti tanfolyam tantermében, vagy pedig a tisztí étkezdében egy Browning-rendszerű pisztoly tokkal együtt egy Pípergyártmányúval elcserélődött. Az érdekelt forduljon a sátorlajuhelyi szárnyparancsnoksághoz.

Horgásztársaság tassi vízbérletére feddhetlen előéletű, lehetőleg katonaviselt (nyugdíjas csendőr) és a vízi élethez szokott egyént keres halórnek, akinek jól főző és tisztaságot szerető felesége van. Az állásra csak azok pályázzanak, akiknek a halászatban, valamint vízijárművek kezelésében többéves tapasztalatuk van. Korhatár 45 év. Járandóságok: 1 szoba-konyhás szép lakás mellékhelyiségekkel, istállóval, díjmentes villamosvilágítás, ezenfelül a lakás környékén földhasználat és megfelelő készpénzfizetés. A halór fő szolgálati ideje márciustól—november közepéig tart, a téli szünet alatt csupán az orvhalászoktól kell a vizet megóvni. Írásbeli ajánlatokat Szalay István igazgató, Budapest, V., Váci-út 48/a—b. címre kell benyújtani.

Ki tud rólok? 1. Kiss János áll. tanító, Szödemezer, keresi sógorát, Bólya Ferencet, aki az 1920-as évek elején mint csendőr főtörzsrőrmester Szolnokon teljesített szolgálatot. 2. Kiss József, Tárnok (Borszéli János címen) fontos katonai okmány beszerzésével kapcsolatban keresi Csüdör István csendőr főtörzsrőrmestert, aki 1922-ben a soroksári órs közgazdálkodásának vezetője volt. Aki a keresettek valamelyikének hollétéről tud, értesítse az érdekeltet a fent közölt címen.

Ki tud róla? 1940. évben a gyomai őrsön szolgált Barják István próbacsendőr. Aki tud róla, közölje tartózkodási helyét a gyomai őrsrel.

Megvételre keresnek: 1. szövetzubbonyt, fekete szövetsantallót és posztó csizmanadrágot, Varsó Ferenc csendőr, Csanytelek. 2. írógépet, Tóth Ignác csendőr, Szalkszentmárton.

Keresnek megvételre keveset használt „Continental” gyártmányú írógépet, készpénzért. Értesítést a Szerkesztőségbe kérünk.

Csendőrségi tollforgót köt, javít, árusít Várfai Mihály ny. szakaltiszt, Budapest, XIV., Ujvidék-köz 5. fszt. 2. és Dél József ny. főtörm. Rákosszentmihály, József-u. 74.

SZEMÉLYI HÍREK.

Elöléptek: Alhadnaggyá: a szombathelyi III. kerületben: Székely Lajos; a debreceni VI. kerületben: Fűrész Mihály főtörzsrőrmesterek; **Törzsrőrmesterré:** a budapesti I. kerületben: Dinnyés János őrmester.

Megbízatás: A marosvásárhelyi X. kerület állományába tartozó Tóth József III. őrmester a helyszínelő alcsoport-vezetői teendők ideiglenes ellátásával megbízatott.

Kinevezések: A budapesti I. kerületben: Surányi József v. törzsrőrmester, Bakó Sándor törzsrőrmester ideiglenes őrsparancsnokká; a marosvásárhelyi X. kerületben: Pinczés Mihály, Pásztor János, Kapoli Mihály főtörzsrőrmesterek őrsparancsnokká kinevezettek.

Véglegesítették: A budapesti I. kerületben: Bodor Mihály, Darók János, Molnár László I., Rédei László, Csuport Gábor, Takács Sándor I. Endrődi István; a székesfehérvári II. kerületben: Rész Gyula, Fülöp György, Madó Sándor; a szombathelyi III. kerületben: Mogyorósi Vendel, vitéz Porpácsi János, Pap József II., Kovács József II., Kustos József, Császár István, Németh Gyula II., Tápler József, Kiss Lajos II., Mágóri Ferenc, Gruber József, Szekeres László, Rosta Károly, Varga Imre II., Molnár Károly, Babos Ferenc, Szájer Sándor, Baticz Géza, Pass Kálmán, Németh István I., Bokor József, Horváth Ferenc I., Horváth Gyula V., Németh Lőrinc, Oláh István, Szijártó Ignác; a pécsi IV. kerületben: Bító Imre, Burdohány Dezső, Ozel Ferenc, Bene Mihály; a szegedi V. kerületben: Kiss József; a debreceni VI. kerületben: Lipcsei Ferenc, Márki István, Mészáros András, Papp Gábor II., Alekszi László, Ballai Zsigmond, Bódi József; a miskolci VII. kerületben: Tóth Pál, Fügedi János, Kánya Bertalan, Tóth András, Szabó Imre, Janiczki István, Demeter János, Csikász Gyula, Bata László, Berentes Béla, Berze Ferenc, Békési József, Fónagy Lajos, Kovács Pál, Koczka László, Tóth Ferenc, Zimány Ferenc, Hajdu János, Dudás Miklós, Nagy Gáspár; a kassai VIII. kerületben: Huszti Pál, Pásztor István, Csontos János, Gyulai József, Cséke György, Módis István, Bodnár Mihály, Szováti Lajos, Urr Béla, Majláth András, Kepics Ferenc, Furman István, Magyar Béla; a marosvásárhelyi X. kerületben: Bozsódi Zsigmond, Köllös Sándor, Molnár András, Tóth Antal II., Bacsa József, Varga Miklós, Veres Gábor, Kondor Kálmán, Zsupkó József csendőröket az előirt próbaszolgálati idő letelte után.

Vitézzé avatás: A budapesti I. kerületben: Dinnyés-Jóó Miklós főtörzsrőrmestert; a szegedi V. kerületben: Tamás György csendőrt a Kormányzó Ur Ó Főméltósága vitézzé avatta.

Házasságot kötöttek: Dr. vitéz Kovács Jenő százados Márkus Judit-Mária-Erzsébet úrhölgygel Szombathelyen, Heves József főhadnagy Ohmüller Klára úrhölgygel Budapesten, Storz Gyula g. hadnagy Felszeghy Ilona-Edit úrhölgygel Gödöllőn; a budapesti I. kerületben: Oláh Illés őrmester Sipos Annával Lajosmizsén, Bertók János őrmester Pletyák Erzsébet-Annával Pilisen, Szekeres István I. őrmester Beigelbeck Teréziával Törökbálinton, Deményi István csendőr Egyházi Magdolnával Egyházaskeszőn, Buzás Mihály őrmester Kocsis Arankával Pécelen, Antal István őrmester Lódi Máriával Pesthidegkúton, Sebestyén László törzsrőrmester Speier Teréziával Fertőrákoson, V. Szabó Károly őrmester Bátor Gizella-Máriával Sarkadon, Temesi Gyula őrmester Gazdag Lenkével Padragon, Kertész Miklós III. törzsrőrmester Maginecz Zsuzsannával Szarvason, Pádár Gergely őrmester Gyuris Gizellával Kiskundorozmán, Tamás József őrmester Bíró Ilonával Rábadhidvégén, Kiss József III. őrmester Borka Jolán-Rozáliával Bodrogkisfaludon, Mágocsi András őrmester Radics Teréziával Mágocson, Bárkány Ferenc őrmester Hoóz Ilonával Budapesten; a székesfehérvári II. kerületben: Harsányi Pál őrmester Zádovich Ceciliával Horvátzsidányban; a szom-

Brunhuber

udvari és kamarai FÉNYKÉPÉSZ
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 61. TELEFON: 134-178.

Művészi kivitelű fényképek, tablóképek, aquarell, olajfestmények, levelezőlapon, igazolványképek, külső felvételek

Szíves figyelmébe!

Egyenruházat, felszerelési cikkek
megbízható minőségben

SZABÓ LÁSZLÓ cégnél

BUDAPEST, IX., MESTER-UTCA 38.

Pontos postai kiszolgálás. Az Önállósítási Alapból létesült cég.

Mi a magyar gyártmányú

THEBRIS

MASOLO IRONT
HASZNÁLJUK

GYARTJA

SCHULER JÓZSEF RT., BUDAPEST

bathelyi III. kerületben: Erdei Imre őrmester Stift Gizellával Babóton, Kalotai András őrmester Hajdu Gizellával Lentin, Pintér József őrmester Kovács Annával Aranyodon; *a pécsi IV. kerületben:* Baracsi Sándor őrmester Rezsnyák Margittal Mohácson, Gerencsér Ferenc őrmester Ditrich Erzsébettel Dencsházán, Horváth László őrmester Peháček Arankával Barcsan, Tavasz Imre őrmester Bek Irénnel Balatonszentgyörgyön, Andók György őrmester Bank Juliannával Toponáron, Takács Flórián őrmester Füleky Klárával Rábacsanakon, Tóth Géza őrmester Farkas Máriával Cecén, Hajba Dénes őrmester Major Irénnel Nagybjomban, Mohácsi György őrmester Kláb Katalinnal Bonyhádon; *a szegedi V. kerületben:* Berencsi Béla őrmester Gubincsik Juliannával Obecsén, Szabó Bálint I. őrmester Buza Ilona-Erzsébettel Kiszomborban, György-Kosztik Sándor őrmester Domboróczky Gizellával Szendrőn, Rács Balázs törzsőrmester Tóth Ida-Máriával Magyarbányhegyesen, Horváth Rezső csendőr Sándor Margittal Tiszapüspökön; *a debreceni VI. kerületben:* Kiss P. Viktor főtörzsőrmester Győrfi Rozával Balmazújvároson, Dicső Sándor őrmester Szemcsik Ilona-Máriával Kiskunhalason, Nagy György I. őrmester Sulyák Etellel Püspökladányban, Balázs Lajos őrmester Varga Emmával Csökmön, Gyarmat Lajos törzsőrmester Fülöp Rozáliával Gyulán, Mészáros József őrmester Molnár Rózával Szentesen, Koroknai József őrmester Góg Mártával Csongrádon; *a miskolci VII. kerületben:* Mengyi József törzsőrmester Nagy Borbálával Tiszakesziben, Gulyás Gábor őrmester Barta Erzsébet-Máriával Egerben, Zöld József őrmester Istók Valériával Bajen; *a kassai VIII. kerületben:* Nagy György I. őrmester Matus Máriával Toponáron, Légrádi András őrmester Szelenci Iionával Tápiószelén, Kemenes István törzsőrmester Trizner Annával Rakamazon, Bognár Ferenc II. őrmester Ruscsák Emmával Jenkén, Molnár János III. őrmester Mészáros Margittal Büdzentmihályon, Hatvan István őrmester Faragó Etellel Váraszón, Fülöp Dezső őrmester Schraml Máriával Felsőkerpecen, András Miklós őrmester Péter Máriával Turjaremetén, Kerekgyártó Imre őrmester Gulyás Juliannával Újfehértón, Lantos Kálmán őrmester Erli Máriával Kaplonyban, Szűcs József II. őrmester Huszár Erzsébettel Királyhelmeccen; *a*

kolozsvári IX. kerületben: Ary Ferenc csendőr Fazekas Lujzával Tiszabecsen; *a marosvásárhelyi X. kerületben:* Tóth Sándor VII. őrmester Paulovics Annával Garadnán, Kukorelli Antal őrmester Marton Katalinnal Téten.

Születés: Dr. Naszvadi Mihály g. hadnagy felségének Veronika leánya; *a budapesti I. kerületben:* Monostori Márton őrmester feleségének Attila-Márton fia, Gömöri János törzsőrmester feleségének Tibor fia, Szőrfi Imre őrmester feleségének Rozália-Terézia leánya, Süveges András törzsőrmester feleségének Piroška-Katalin leánya, Olaj Lajos főtörzsőrmester feleségének István-János fia, Kis Vendel törzsőrmester feleségének Gyöngyi-Anna-Erzsébet leánya, Békefi József főtörzsőrmester feleségének József fia, Nagy László törzsőrmester feleségének Ágnes-Márta leánya, Telek József törzsőrmester feleségének Anna-Mária-Olga leánya, Varga Alajos törzsőrmester feleségének Ágnes leánya; *a székesfehérvári II. kerületben:* Móczár Lajos őrmester feleségének Miklós-Lajos fia, vitéz Fábrián József csendőr feleségének Magdolna leánya; *a szombathelyi III. kerületben:* Szombath Gyula főtörzsőrmester feleségének Gyula-Jenő fia, Balogh János I. főtörzsőrmester feleségének György-Mihály fia, Szabó Jenő I. törzsőrmester feleségének László fia; *a pécsi IV. kerületben:* Bognár István őrmester feleségének Jolán-Mária-Rozália leánya; Horváth Károly I. törzsőrmester feleségének Teréz-Rozália leánya; *a szegedi V. kerületben:* Tóth János VI. őrmester feleségének János fia, Zrinyi József főtörzsőrmester feleségének Zsuzsanna-Mária leánya, Mocsári Demeter őrmester feleségének Tibor-Miklós fia, Gyuris Antal őrmester feleségének Magdolna-Erzsébet leánya, Lengyel István törzsőrmester feleségének Árpád fia, Vágó József főtörzsőrmester feleségének Rózsa-Zsuzsanna leánya, Varga Mihály II. őrmester feleségének Mihály fia, Farkas Gyula főtörzsőrmester feleségének Gyula fia; *a debreceni VI. kerületben:* Tanács Ferenc főtörzsőrmester feleségének Anna-Mária leánya, Karácsony András törzsőrmester feleségének Margit-Anna leánya, Kemenes Károly törzsőrmester feleségének Erzsébet-Emese-Ilona leánya, Csermely József törzsőrmester feleségének Attila-Békés fia, Kálmánchelyi András főtörzsőrmester feleségének Endre fia, Kővágó Imre törzsőrmester feleségének Imre-József fia; *a miskolci VII. kerületben:* Madarász Péter törzsőrmester feleségének László-Péter fia, Gombos Sándor főtörzsőrmester feleségének Márta-Adrien leánya; *a kassai VIII. kerületben:* Lantos József főtörzsőrmester feleségének Mária-Margit leánya, Kópis József főtörzsőrmester feleségének Tibor-József fia, P. Tóth János főtörzsőrmester feleségének Katalin-Eva leánya, Bajó Lajos főtörzsőrmester feleségének László fia, Tolcsvai Antal főtörzsőrmester feleségének Antal-Miklós-Sándor fia, Dudás Sándor főtörzsőrmester feleségének Sándor-Zoltán fia; *a kolozsvári IX. kerületben:* Bagdi János főtörzsőrmester feleségének Márta-Rózsa leánya, Maros István II. őrmester feleségének Irén leánya, Maklári Mihály törzsőrmester feleségének Emma-Gizella leánya; *a marosvásárhelyi X. kerületben:* Légrádi Károly főtörzsőrmester feleségének Frigyes fia, Horváth József II. törzsőrmester feleségének Edith-Erzsébet leánya, Fodor István II. őrmester feleségének István fia, Ágoston Géza törzsőrmester feleségének Ilona Julianna leánya, Szita József törzsőrmester feleségének Livia-Melinda leánya.

Halálozás: Balogh László főtörzsőrmester László fia Budapesten, Bognár József főtörzsőrmester felesége szül. Mátyás Ida Magyarbarnagon, Majoros Imre főtörzsőrmester Imre-László fia Pákán, meghaltak.

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek nagyraktára!

PALLADIS
R.T.

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 130. 1. EM.

Távbeszélő: 120-013. (A Hősök-tere közelében)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól fogadunk el, hanem másoktól is, tizenöt hasábnál hosszabbat azonban csak előzetes megállapodással. — A közlemények fogalmazási átsziszolálásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A **kéziratot** a papírlapnak csak egyik oldalára, félhasábosan és lehetőleg írógéppel kell írni. Olvashatatlan vagy névtelen kézirattal nem foglalkozunk. A kéziratok sorsáról ebben a rovatban küldünk üzenetet. Vissza csak akkor küldjük a kéziratot, ha a szerző megcímezt és bélyeggel ellátott borítékot mellékel hozzá. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra fenntartjuk tulajdonjogunkat, beleegyezésünk nélkül tehát sem másutt közölni, sem utánnyomtatni nem szabad őket.

Közlemények különnyomatát a nyomda a szerződésben megállapított árszabás szerint készíti el.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jelígeül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jelígeit nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Levélben akkor sem válaszolunk, ha a beküldő bélyeg mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lekszikon“ rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett leveleket nem terelünk szolgálati útra, tartalmukról s beküldői kilétéről senkinek sem adunk fölvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, a rendőrség, a bíróságok, az igazságügyi és a közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12

pengő, nyugállományú csendőrlegénység részére pedig évi 8 pengő. A legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlegénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

Az előfizetési díjat a „Csendőrségi Lapok“ 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára kell befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni. Címváltozás bejelentésénél a nevet, rendfokozatot, a régi és az új címet pontosan és jól olvashatóan kell megírni.

P. S. törm. Marosvásárhely. A kért könyvből már nem tudunk küldeni, kifogyott. Olvassa el a könyvekre vonatkozó lapunk minden számában közzétett közleményünket.

Tudni akarom. Egyszerű adásvételi ügy az egész, bűncselekmény nincs benne. Ha az eladó és a vevő között nézeteltérés támad, polgári peres úton kell eljárni. Ha a vevő az árut visszaadta és az eladó a vételárat visszafizette, ezzel az eladási, illetőleg vételi jogügylet is semmissé lett, nem értjük tehát, hogy a vevő ezek után milyen alapon tett az eladó ellen később mégis feljelentést? A vevőnek meg kellett volna néznie, hogy az étkészletből nem hiányzik-e valami, amikor azt megvette. Az ezüst nem közszükségleti cikk.

Don. A fajvédelem elleni bűncselekményekről szóló 1941:XV. t.-c.-nek nincs visszamenő hatálya; az a zsidó tehát, aki a törvény hatálybalépte előtt tisztességes keresztény nővel közös háztartásban élt, e törvény alapján nem büntethető. Ha azonban ezt a viszonyt a törvény hatálybalépte után is fenntartja, az abban meghatározott vétség — esetleg büntett — miatt feljelentendő. Az a körülmény, hogy a házasságon kívül való együttélés megelőzőleg menynyi időn át tartott a bűncselekmény minősítése szempontjából közömbös.

V. A. főtörm. Durva kiszólás, de nem bűncselekmény, mert izgatást nem tartalmaz, becsületsértést pedig csak személy ellen lehet elkövetni.

Fonyód. A Csertán jó magyar hangzású név (Burján, kaftán stb.). A XIV. században van Csertán nevű kun nemzetség. Nagyon valószínű, hogy a Kerkába szakadó Cserta-patak és a mellette fekvő Cserta-kakos falu neve is innen származik. A név eredetét nem tudjuk megállapítani.

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek szállítója:

VITÉZEK
Termelő-, Beszerző- és Értékesítő
SZÖVETKEZETE

papírosztálya

Budapest, XII., Bernáth Géza-utca 14. szám

(A csendőrlaktanya közelében.)

EREDETI

PUCH — STEYR-WAFFENRAD — WANDERER
KERÉKPÁROKAT,
EMERGÉ GUMIKAT, ALKATRÉSZEKET FELSZERELÉSI CIKKEKET
RAKTÁRRÓL SZÁLLÍT

HERBSTER KÁROLY KERÉKPÁRNAGYKERESKEDÉS

BUDAPEST, VII. KÁROLY KIRÁLY-ÚT 9. — TELEFON: 42-33-44, 42-33-68

ALAPÍTVÁ: 1880

Remény. Perák, kétségtelenül idegen eredetű. Hasonló nevet forrásaink szerint csak a horvátok közt találunk (Perak, Peraković). Ez a horvát név a Péter név Pero alakváltozatának származéka. Nyilván a Péter névből való tehát a családnév, horvát, szlovén vagy szerb alakváltozat származékaként. Megváltoztatását ajánljuk.

Hóvirág. Dakó, feltétlenül magyar alakulás valamelyik Da-kezdetű egyházi latin névből: pl. Damianus-ból, Danielből. Hangzása magyar, megváltoztatására nincs szükség.

Tulipán, Érsekvadkert. Pozsár, nyilván a „ponty“ jelentésű *pozsár* halmnévből való. Halnevekből lett családnévek minden népnél közönségesek. Megváltoztatása nem szükséges.

S. M. cső. Salgótarján. Sinka, a Simon név becézése. Lehet szláv (szerb, orosz Simka), de lehet magyar származék is s ezért meghagyható.

Hatvani szárny. Volkó, nem magyartalan hangzású épügy, mint pl. Palkó, bankó stb., de valószínűleg nem magyar eredetű. Lehet, hogy egy orosz *Volkov* családnév átvétele. Az oroszban *volk* a m. „farkas“. A Volkov név az oroszban gyakori. Magyar megfelelője Farkas volna; esetleg lehetne Valkó-ra változtatni.

M. J. Szombathely. Jelentse az esetet pontos személyi adataival volt csapattest (ezred) parancsnokságának s kérje igényjogosultságának megállapítását.

13.579. Egyelőre ne számíton arra, hogy a testőrséghez, vagy a koronaőröshöz kerüljön. Ha 5 hónapos próbacsendőr léteire ilyesmin töri már a fejét, az baj. Mutassa meg ott, ahová a sorsa állította, hogy megállja a helyét.

Tura. Főmagánvádra üldözendő bűncselekmények esetében, ha a panaszos a kir. járásbírószék székhelyén kívül lakik, a panaszát a Szut. 15. a) melléklete szerint kell bejelenteni. Ez olyan világos, hogy sem félreértésnek, sem vitának helye nem lehet.

1899/1. Elhisszük, hogy egyénileg sérelem érte, de a bezárlásolási törvény alkalmazásával szemben hiába tiltakozna. Valószínűnek tartjuk, hogy ha más megoldás akadt volna, nem vették volna igénybe az ön által bérelt területet. Azt írja, hogy a széna árát megfizetik. Ha nem kapná meg érte azt az árat, melyet egyébként kapott volna érte, felesége tegye szövé — megfelelő formában, — a községi előljárásnál, esetleg így rendezhető az ügy.

Magas Jegenye. Külön nőülési szabadság nincs, ez is beszámít az évi szabadság kiszabatba.

Igazi nagyságos asszony. Nem tudjuk, hogy komolyan gondolja-e, amit ír, mert inkább tréfának látszik. Ajánljuk elolvasásra lapunk 1940. évi számainak 694. oldalán „R. I. Mányok“ jelíges üzenetünket.

Gönc. A Tűzkeresztet a hátramaradottak is megkaphatják és viselhetik. Az erre vonatkozó tudnivalókat megtalálja az 1942. évi 5. Cs. K.-ben közzétett alapszabályokban.

Balaton 5555. Családjára tekintettel, szóltunk az érdekében. Az eredményt nem tudjuk, de túlságosan nem reménykedhetik, minthogy befejezett ügyről van szó. Ennyire nem szabad elkeserednie. Közölt nehézségei az élet velejáráói, sok bajtársa van hasonló helyzetben. Minden eligazodik, csak tartsa meg a kedélyét s ne kösse ezt a szerencséjéhez.

Reménység. Nem hinnénk, hogy a közölt ok miatt soronkívül megkaphatná a nőülési engedélyt. Így igen sok csendőr számíthatna soronkívüli engedélyre, a többi pedig várhatna az előnyben részesülők miatt. Ha az ara anyjának már évek óta tartó súlyos betegsége miatt nem jutott csödbe a gazdaság, nem lesz már addig sem baj, míg Ön rendes úton megkapja az engedélyt. Eppen akkor jut nagyobb bajba a beteg anya, ha a leánya is ott hagyja. Ön úgy sem szolgálhat ott s a gazdaságot nem vezetheti.

Gyűrű és kő. A jegygyűrűt a bal gyűrűs ujjon hordják s ugyanott viselhető a köves- vagy pecsét gyűrű is. Utóbbiakat hordhatja azonban a jobb kéz valamelyik ujján is, tetszés szerint. Erre nincs szabály. Bajával forduljon orvoshoz, erre mi nem adhatunk tanácsot.

B. A. Marosvásárhely. Illetékes helyen tudnak ezekről a dolgokról s amennyire lehet, segítenek is.

Kényes ügy. 1. Csak annyira ismerte és becsülte azt a leányt, akinek házasságot is ígért, hogy egy egyszerű névtelen levél rágalmai miatt ott akarja hagyni? Mint csendőrnek tudnia kell, hogy mennyit érnek az ilyen levelek. Legtöbbször irigység, rosszakarat vezet az ismeretlenség homályában megbújó aljas rágalmozót s abból, amit ír, semmi sem igaz. Nem az a teendője tehát Önnek, hogy szó nélkül háttal fordítson a leánynak, hanem az, hogy tapintatosan kipuhatólja, vajjon igazak-e a rágalmak. Ha igen, akkor lehet szó arról, hogy szakítson, de a hibás akkor is Ön. Miért ígért házasságot a leánynak addig, míg a bizalmas és tapintatos puhatolást el nem végezte? A menyasszony nem követelheti, hogy elvegye, de polgári peres úton követelheti mindazoknak a kiadásoknak a megtérítését, amelyeket a kötéendő házasság reményében tett. Ilyen kiadások: a beszerzett bútor, kelengye, az ajándékok, sőt a vőlegény által a menyasszony házában elfogyasztott ételek értéke is. Ezeket a bíróság rendszerint megítéli, sőt, ha a menyasszony követeli és ha megállapítás nyer, hogy az eljegyzés felbontására komoly ok nem volt, erkölcsi kártérítést is megítélhet. 2. Tanulmányozza alaposan át a Szut. és a Csűsz. ama részeit, melyek a szolgálati lapról szólnak. Ha adott eset merül fel, melyben nem tud eligazodni, forduljon idősebb bajtársa, de mi is szívesen adunk felvilágosítást.

H. G., reménykedés. Egyelőre nem sok reménye lehet, mert elég jelentkező van. Ha egyszer majd felhívást adnak ki, jelentkezhetik Ön is.

D. K. J. Az útmesteri tanfolyam, mint minden évben, az idén is már márciusban megkezdődött, tehát csak a jövő évre lehet pályázni. A felhívást a Budapesti Közlönyben minden évben közzéteszik. „B“-mintájú igazolvánnyal kérheti a felvételét, de nem hisszük, hogy tényleges csendőr léteire engedélyt kapjon a részvételre. Olvassa el f. évi február 15-i számunk 126. oldalán „Csendőrörs, Polena“ jelíges üzenetünket.

Csap. Őrsparancsnokának igaza volt, a Tűzkeresztre nem tarthat igényt. Csak az esetben szerzett volna rá jogosultságot, ha a visszacsatolt területek megszállásával kapcsolatos hadműveletekben megsebesült volna. Egyébként olvassa el figyelmesen a Tűzkereszt alapszabályait. (L.: 1942. évi 5., 18. és 41. sz. Cs. K.-ket.)

**OSZTÁLYSORSJEGYET
TÖRÖK BANKHÁZNÁL
BUDAPEST, IV., SZERVITA-TÉR 3. SZÁM.
vásárolunk.**

**Egyenruházat HOKSÁRI
KELETI P.-U.-NÁL BAROSS-TÉR 4
NYUGATI P.-U.-NÁL TERÉZ-KÖRÚT 60**

Magyar gyártmány!
Cipők, csizmák, szíjzatok,
nyergesek, tölténytáskák,
pisztolytáskák fényesítésére
és ápolására.

Fenyő. Próbálják meg a rehabilitációs eljárást, erre módot ad a büntető ítélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények megszüntetéséről szóló 1940. évi XXXVII. t.-c. és annak végrehajtását szabályozó 13.000/1941. sz. I. M. rendelet. (Megjelent az 1940. évi 10. sz. Honvédségi Közlöny „Szabályrendeletek“-ben.) Ezeket tanulmányozza át. Ha Honvédségi Közlönyhöz nem jut, megnézheti a községi előjáráságon is.

Búzakalász. Ha úgy áll az eset, ahogy Ön leírta, nincs akadálya annak, hogy elvehesse. Kérdés azonban, mi van a választ kimondó bírói végzésben? Jobb, ha idejében alaposan utánajár. Ne várja meg, hogy esetleg a kivizsgálásnál derüljön ki olyasmí, ami akadályt jelent. Olvassa el még f. évi július hó 15-i számunk 446. oldalán „Boldog lennék” jellegű üzenetünk 1. pontját.

Maros-menti. Véleményünk szerint akkor is a minősített lopás 7. pontjával állunk szemben, ha a gazda a szerződéses gazdasági cseléd lopását csak a szerződés lejártá és a cseléd eltávozása után 6 hónappal veszi észre és jelenti be. A cselekmény megítélésénél ugyanis az elkövetés időpontjában fennálló helyzet az irányadó s mivel a tolvaj akkor még a gazda szolgálatában állt, vagyis a lopást alkalmazotti minőségében követte el, úgy kell elbírálni, mintha a feljelentés időpontjában is a sértett alkalmazásában volna. A cselekmény tehát magánindítványra üldözendő büntett.

Megértés. A rövidáru kereskedés üzletkörébe a kereskedelmi életben kialakult gyakorlat szerint általában a ruházati cikkek előállításához szükséges szerszámok és segédeszközök tartoznak (tű, gyűszű, cérna, gomb stb.). Ide sorolnak továbbá bizonyos raktárra készített (konfekcionált) ruházati és divatcikkek, amelyek árusítása nem méterszámra történik (nyakkendő, fejkendő, kötény, blúz), különösképpen akkor, ha az iparigazolvány „rőfös- és rövidáru kereskedés” folytatására jogosít. A **rőfösáru** kereskedés üzletkörébe a szokás és gyakorlat főként az egyszerűbb emberek igényeit kielégítő, kevés választékú posztót, szövetet, fehéráru, kartont, kanavászt, szalagokat és köpperszalagokat sorolta. A rövidáru kereskedésnek, különösen vidéken számos érintkezési felülete van a rőfösárukereskedéssel, amennyiben a méteráruk, pl. szalagok, himzések is ide tartoznak. Közös cikkei vannak azonban más textilkereskedelmi és rokon üzletágakkal is, pl. szabókellékkereskedés, divatáru kereskedés stb. A bazaráru forgalombahozatalára a rőfös- és rövidárukereskedésre szóló iparigazolvány nem jogosít. A **bazaráru** kereskedés üzletkörébe a 74.403/1940.—II. sz. K. K. M. elvi határozat értelmében olyan filléres értékű, tömegcikk jellegű áruk tartoznak, amelyek nem tekinthetők a nép elsőrendű szükségleti tárgyainak.

Papagáj. 1. Olvassa el 1942. évi számaink 332. oldalán „Hegyköz” jellegű üzenetünket. A kitüntetések és emlék-

érmek közül csupán a Háborús Emlékérem — s újabban a Tűzkereszt — adományozható az utódnak is, természetesen csak bizonyos feltételek fennforgása esetén. Az elsőre vonatkozó szabályokat megtalálja az 1929. évi 26. sz. Cs. K.-ben. 2. Az új előléptetési szabály kimondja, hogy az előléptetés tekintetében nem a belépés napját, hanem a toborzási évfolyamot kell figyelembe venni.

Igazság. A lótrágya értékesítésére és az érte bevett pénzüsszeg kezelésére nézve a Cs-13. jelzésű Gazdaszatkezelési utasítás 85. §-ában találja meg a szükséges rendelkezéseket.

Szeged. A kéredezett címe: dr. Stimác Döme, Budapest, VI., Aréna-út 140. fsz. 2. szám.

Jolsva. A vizsgálóval kapcsolatosan nem vezénylésről, hanem csak kirendelésről — másszóval szolgálati utazásról — lehet szó. Az illetmények szempontjából ez nagy különbség, mert a kirendeltnek csak vezénylési — és nem vezényeltetési pótdíjra vagy napdíjra — van igénye. A vezénylési pótdíj összege az Ön esetében a távollét minden befejezett 12 órája után 1.50 P. 2. Mivel nem lehet vezényeltnek tekinteni, a közzgazdálkodás a napibetétből semmit sem fizet vissza. (L! Cs. 20. ut. 29. p.-ját.)

H. M. Vásárhely. 1. Édesapja háborús éveit — kérelmére — az 1942. évi XIV. t.-c. 37. §. 2. bek.-e alapján — a hadiévек beszámítására vonatkozó rendelkezések figyelembevételével — be kell számítani. A két szolgálat közé eső megszakítás időtartama azonban nem jön tekintetbe. 2. A lapot az új címre irányítottuk.

Bodon. Af. évi 3. sz. Cs. K.-ben megjelent 100 1943. M. E. sz. rendelet 19. §-a szerint az 1938. év óta a Magyar Szent Koronához visszacsatolt területeken fekvő mindazokban a községekben (városokban), ahol azt a helyi viszonyok indokolják, a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel és az igazságügyminiszterrel egyetértve rendelettel megengedheti, hogy a lakás vagy egyéb helyiség bérét az 1939. évi szeptember 1. napján fizetett béreknek megfelelő összegben felül meghatározott százalékkal felemeljék. Az érdekelt háztulajdonosok a béremelés engedélyezése iránt a B. M. úrhoz címzett kérelmüket az elsőfokú közigazgatási hatósághoz (községi előjáróság, polgármester) nyújtják be. A hatóság vezetője a kérelmek indokainak és a helyi viszonyoknak figyelembevételével véleményes jelentést készít s a kérvényeket annak kíséretében terjeszti elő.

45.678. Sz. J. Nyugállományba helyezése esetére külföldön tervebe vett letelepedését a külügyminiszter hozzájárulásával a belügyminiszter engedélyezheti. Ebben az esetben nyugdíját a családi pótlékkal ott is megkapja. Az V. lakáspénzostálynál nagyobb összegű lakáspénzt azon-

BÁCSÉNYSZKI ALAPÍTVÁ: 1881.
„PRECISION” óra és ékszerraktár
KOLOZSVÁR, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 15.
TELEFON: 37-59.

BERECZKY ZOLTÁN
egyenruha és úri szabósága,
KOLOZSVÁR, Wesselényi Miklós-u. 29.

DUTORT kiváló minőségben ked-
vező fizetési feltételekkel
vásároljunk
DREZNICKY BERTALAN MÓDSZTALOS
BUTORÖZLETÉBEN
KASSA, KOSSUTH LAJOS-U. 5.

Egyenruházati, felszerelési cikkeket esztétik
KAZAI JÓZSEF cégnél
vásároljunk
A m. kir. csendőrség szerszámok szállítója. Polgári és katonai szabóság
MISKOLC, Szemere-u. 4.

Fényképező cikkek
Rádió készülékek

Székesfehérvár, Nagy Sándor-u. 5.
Vidéki érdeklődésnél válaszlehetőséget kérek

RÖHLICH-nél

MEGBIZHATÓI KÉNYELMESI ELŐNYÖSI
„TAKARÉKOSSÁG”
R.-T. DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE
124 üzletben nyújt vásárlási lehetőséget,
1 helyen jelentésmelési kötelemmentességet, a
havonta megújuló továbbvásárlási jogával!

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI
UTALVÁNYOKAT KÉSZSÉGGEL
NYÚJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEÁK FERENC-UTCA 6.

Egyenruházati és felszerelési szaküzlet.
Csendőrségi nyomtatványok. Pontos postal kiszolgálás.
KOVÁCS JÁNOS
DEBRECEN, Hatvan-u. 2.

ban külföldön akkor sem kaphat, ha ennél magasabb lakáspénzosztályba tartozik az a hely, ahol letelepedett. Abban az esetben, ha a nyugdíja — a lakáspénz és család pótlék nélkül — 200 P-nél több, a 200 P-n felüli résznek csak az 50%-át kaphatja meg külföldön. Kérelmét a B. M. úrhoz címezve, a nyilvántartó osztály gh. útján kell felterjesztenie.

Háromszög. 1. A szakaszparancsnokok szolgálati kardviselése tekintetében valóban az a helyzet, ahogyan Ön leírta: egyes kerületeknél csendőr gyalogsági, másutt pedig gyalogtiszi kardot hordanak. Az ok kézenfekvő: utánpótlási nehézségek miatt nem állt rendelkezésre annyi csendőr gyalogsági kard, hogy azzal valamennyi szakaszparancsnok is egyidejűleg ellátható legyen. Ezt a helyzetet tartotta szem előtt az Öltözeti táblázatnak az a rendelkezése is, melyre az Ön által említett s június 15-i számunkban közölt „Kard” jelíges üzenetünkben hivatkoztunk. 2. Attól függ, hogy milyen természetű a rendelkezés, illetve hogy azt a hadtestparancsnokság milyen minőségében adja ki. Ha mint előjáró állomásparancsnokság bocsátja ki: parancsról, egyébként pedig meghagyásról van szó. Lényegében a kettő között nincs különbség. 3. Az 1934. évi 1630/M. E. sz. rendelet II. fejezete 13. §-ának 3. bekezdésében foglaltak vonatkoznak erre. A letelepedést igazoló helyhatósági bizonyítványt a nyilvántartó gh. útján a B. M. úrhoz (XX. oszt.) kell előterjeszteni. Ennek alapján a B. M. úr a lakáspénzt a letelepedést követő lakbérnegyed első hónapjától a IV. lakáspénzosztálynak megfelelő összegben megállapítja és utalványozza.

Határszél. A vágómarhák igénybevételét legújabbban a f. évi július 20-i 160. sz. B. K.-ben közzétett 115.000/1943. K. M. sz. rendelet szabályozza, mely a július 15-i számunkban idézett — s akkor még érvényes — 310.000/1943. K. M. sz. rendeletet teljes egészében hatályon kívül helyezte. Megnézheti a községi előjáróságon, de rövidesen a Cs. K.-ben is megjelenik.

1881. A f. évi 8. sz. Cs. K.-ben megjelent 70.041/elh. 8/c.—1942. sz. H. M. körrendelettel a „Díszérem a 35 évi hű szolgálatokért” (eddig sem volt 40 évi, mint írta) odaítélési rendszerét megváltoztott. Egységes, „Katonai Szolgálati Jelek” elnevezés alatt, mint legfelsőbb fokozat a Szolgálati Díszérem van érvényben. Adományozásának előfeltétele: 35 évi tényleges szolgálati idő betöltése. A Szolgálati Díszérmet egyébként Gál Dezső fémárgyáránál, Budapest, VIII., Nap-u. 16. szám, lehet beszerezni.

Lakbéremelés. A fizetésemelésekkel, valamint az új ár-szintvonal megállapításával kapcsolatban eddig nem történt semmi olyan intézkedés, mely a lakberek emelését megengedte volna. A visszacsatolt területeken egyébként a 100/1943. M. E. sz. rendelet lehetővé tette a lakberek bizonyos fokú emelését, illetve az anyországi lakberekhez való arányosítását. Erre nézve olvassa el mai számunkban „Bodon” jelíges üzenetünket.

18.789. Törvényes felesége után családi pótlékot mindenképpen kap. Halála esetére özvegye nyugdíjat csak akkor kaphat, ha nősülési engedéllyel kötnek házasságot. Az erre vonatkozó rendelkezéseket megtalálja a nősülési szabályzatban az 1937. évi 1. sz. Cs. K.-el kiadott 1. sz. Függelék 4. §. 14—16. pontjaiban.

Sz. V. nt. cső., Tábori posta: K. 799. 1. A harcok pótdíj csak a hadműveletekben ténylegesen résztvevőknek és csak azokra a napokra jár, amelyeket a k. h. o. pság-ok hadműveleti napok gyanánt megjelölnek. Kiszabata: napi 1 P. A kérdezett többi illetményekről csak akkor adhatnánk útbaigazítást, ha közelebbi személyi adatait ismernénk. Kérjen felvilágosítást az ottani számadótest-parancsnokságtól. 2. A családi segély ügyében felesége forduljon a lakóhelye szerint illetékes hadigondozó tiszthez, vagy a községi előjárósághoz.

Tanácsalán. Mindenkor szívesen állunk tanáccsal rendelkezésükre, így ebben az esetben is. Csupán azt kérjük, hogy forduljon az érdekelt csendőr hozzánk, mert ilyen kérdésekben csak annak válaszolhatunk.

Boldizsár László cső. Felsőszeli. Kosztyu József csendőr címe: Villány, csendőrör.

B. S. prbcső. Deménd, B. S. prbcső, tzsds. Hosszúpályi, Cs. I. prbcső. tzsds. Tarján, F. F. I. cső. Tornóc, H. J. prbcső, tzsds. Györszentiván, H. M. prbcső. tzsds. Decs, H. I. III. cső. Szabadszentkirály, J. P. cső. Kapuvár, K. J. prbcső. Szécsény, M. J. prbcső. Gödöllő, P. E. prbcső. Szamor, V. P. cső. Nagyvárad. A szerkesztőségben kapható könyveket és azok megrendelési módját minden számunkban közöljük. Ettől nem térhetünk el.

Üzenet. A „Czirbusz” vezetéknev eredete ismeretlen. A név, főként nemzetiségi vidékeken, német telepek szomszédágában fordul elő, ezért a német eredet lehetőségével kell számolnunk. Esetleg a szerb szónak német ajkon fejlődött us képzős becézése. Megváltoztatható.

EGYENRUHÁZAT Kriston János
Felszerelési cikkek * Polgári és egyenruha szabóság * P-ntos postal kiszolgálás
Budapest, Baross-tér 1. Telefon: 349-606
Meobiztató keresztény cég

CIPŐ, CSIZMA és mindenemű bőrkészítmény ápolására, fényesítésére a kiváló
Készíti **KNAUSZ FERENC** vegyipari üzeme,
Budapest, III., Bécsi-út 137.

CSENDŐR A KALOTAY ÁRPÁD
sorajgyárúró tiszteletben
Epeit, VIII., József-krt 28
vásárolja.

Lábizzadásnál használjon Molnár-féle Sudoránt
Bővebb leírás a Cs. L. apr. 15-iki számában
Minden órának küldtem megrendelő lapot

ZONGORÁK
Pianinók
vétele, eladása, csere
Részletre is.
REISSMANN IMRÉNÉ
Budapest, Rákóczi-út 55. szám.
TELEFON: 137-898 • KRRESZTNY CÉG

„Horthy Miklós” élete:
Herczeg, Harsányi Zsolt stb. 600 oldal, képekkel . P 34.—
Legújabb lexikon:
20.000 kérdésre válaszol. A tudás ábe-je . . . P 28.—
M grendelhetők „FARKAS” könyvkiadó és könyvtérjesztő
vállal. Budapest, VI., D. s-szffy-u. 40. Postal szetküldes!

EPEKŐBETEGEK próbálják ki a rég bevált
„SPECOLITH” 2 epekő-teát.
Egy doboz 10 napi adag ára: P 3-80 + 0-05
Megrendelhető a készítőnél:
ÁRENDÁSSY LÁSZLÓ „Flóra” gyógyszertára
Pestszentlőrinc, Üllői-út 175. Telefon: 342-340.

KEZIRATOK. FÉNYKÉPEK.

B. M. Bánffyhyunad. Jó, sorra kerül.

Geneologia. Értelmes, jó munka. Egyelőre sok a közbiztonsági vonatkozású, soron levő cikk. Igyekszünk majd ezt is felhasználni.

Miskolc. Úgyesen megírta, érdekes kép a cigányok életéből. A közlendők közé tettük.

Golgota. Még nem kerülhetett sorra, türelmet kérünk.

B. A. Besenyszög. A kivonatot felhasználtuk és visszaküldtük. Jó a leírás is, de közlésre nem alkalmas. Érdeklődve olvastuk a másik munkáját is. Szomorú, hogy akadt a tesztületünkben egy olyan ember is, akiről ír. Ilyennel nem dicsekedhetünk, ezért nem is közöljük a róla írtakat.

K. J. Miskolc. Jó, a közlendők közé helyeztük.

Szombathelyi tanzlj. Sokat írtunk és üzentünk már a házassággal összefüggő dolgokról. Ezért — bár egyébként jó munka — nem közöljük.

Gyözünk. Jó, felhasználjuk.

Hősök napja. Úgyes kis megemlékezés. A képek igen jók s elárulják, hogy az órs jó kézben van: a csendőrök kemények, fegyelmeztettek, szépek! Ilyen természetű leírásokat azonban nem közlünk.

F. S. Bácskúla. Különösen rossz versek. Ne bajlódjék velük!

22222. Nem kifejezetten rossz vers, de nem is jó. Önnek sem ajánljuk, hogy ilyenekkel töltsék a drága idejét.

H. K. Miskolc. Határozott tehetség van benne és kedves gondolat. Ilyenek közlésére azonban nincs helyünk.

Jászsági kislány. Köszönjük, hogy reánk gondolt. Olyan igaz, amit ír, hogy minden szavát aláírjuk. Sajnos, mégsem közölhetjük, mert közismert dolgok s a helyünk kevés. Üdvözljük.

Esküvő. Egyik képét később felhasználjuk.

G. B. Domszló. Az egyik kép jó, azt közöljük, a másik sötét, elmosódott.

Villámlak. Írását kéznél tartjuk s majd fel fogjuk használni.

1848. Éles, jó kép, csak a tárgya miatt nem hozzuk.

T. J. cső. Egyik képét közölni fogjuk.

M. L. Pécs. Egyik képe kissé homályos, a másik jó. Tárgyát mindkettőnek jól választotta meg. Egyiket biztosan közöljük.

Brassó, 1943. Egyik-másik képe igen jó. Helyes érzékkel választja meg a tárgyait, a fény és árnyék megkeresése s a képek beállítása tetszetős. Kár, hogy nekünk való nincs köztük. Kérünk olyanokat is.

Megfejtések.

A folyó évi április 15-i és június 1-i pályázatunk II. pontjára (közbiztonsági szolgálat során löfegyveres ellenféllel vívott harc) sok érdekes és tanulságos dolgozatot kaptunk. Sorrendben a hat legjobb, pénzjutalomban részesített szerző nevét közöljük: **Szabó Dénes** törm. (Budapest), **Varga József I.** törm. (Nyírbételek), **Csató István** főtörm. (Nyáregyháza), **Kalmár Péter** főtörm. (Kunhegyes), **Pongor Sándor** örm. (Tábori posta 296/14., anyáörse: Csap), **Jónás János** ny. törm. (Borota).

A legjobbakat később közöljük.

Pályázat.

Köztudomású, hogy a körözött egyének általában gyakran változtatják tartózkodási helyüket, mert sehol sem érzik magukat biztonságban. Hol itt, hol ott bukkannak fel s hogy megélhetésüket biztosítsák, munkát vállalnak félreeseő tanyákon, erdőkitermeléseknél, gazdaságokban, építkezéseknél, üzemekben s akárhányszor bent a községben is. Van ezek között katonaszökevénytől lotólvajig mindenféle szerzet. Ahol azonban az órs minden lakott helyen jól megszervezte és kézben tartja a B. hálózatot s a csendőrök állandóan használják a nyomozókulcsot és egyéb segédleteket (ahogyan ez kötelességük), ott hamar csendőrkézzre kerülnek ezek az órskörlet biztonságát állandóan veszélyeztető bűnözők.

Pályázatot hirdetünk olyan esetek leírására, melyeknél a jó B. hálózat, vagy a Nyomozókulcs stb. alapján végzett igazoltatás juttatta kézre az órskörletben munkát vállalt körözött, vagy olyan elfogandó egyént, akinek körözése még nem is jelent meg.

A legtanulságosabb munkákat pénzjutalomban részesítjük és közöljük.

Határidő: 1943. szeptember 15.

Együttal felhívjuk bajtársaink figyelmét, hogy „Nemes verseny” című pályázatunkat (L! ezévi június 15-i számunkat) legközelebb az október 1-i számunkban hirdetjük meg. Addig: jó munkát!

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

BENEDEK MIHÁLY alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 18.

Felelős: Györy Aladár igazgató.

Aranyozott - kovacsoltvas - kristály
Stylcsillárok, díszlámpák

TÓTH JÁNOS

l á m p a e r n y ő - m ű h e l y

BUDAPEST, KOSSUTH L.-U. 1. • Ferenciek u. vára. T.: 188-269.

Katonai rendjelek — Jelvények — Sportérmek
Szalagok — miniatűrök — Javitások

MORZSÁNYI cégnél

Budapest, IV., Váci-u. 36. Tel.: 182-217.

Alapítási év 1870.

A csendőrség kedvelt bevásárló helye.

MAGYAR PAPIR ÉS ÍRÓSZERSZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT

SCHULER ISTVÁN ÉS FIAI

BUDAPEST, V., SZALAY-UTCA 3. SZÁM.

TELEFON: 12-43-08 ÉS 12-96-76

Jó Bertalanné
Butort butorszalonjából vásároljunk
bizalommal.

BUDAPEST, VII., HAKÓCZI-ÚT 82. I. 3. Telefon: 223-131.

Vidékre árajánlatot küldünk.

PAPIR, ÍRÓSZER

Csendőrségi nyomtatvány,

EGYÉVRUHÁZATI FELSZERELÉS

szükségletünket szerezzük be

CSERFAI ISTVÁN-tól

BUDAPEST, VI., JOKAI-UTCA 22. A nyugati p. u.-ról 2 perc.

Megoznato ókeresztény cégl • Pontos postai kiszolgálás.

Lábápolás csendőröknél
életségükéért!

Mert csak egészséges lábakkal végezhet kifogástalanul szolgálást. Hesenklint 1-2-szer, 1 óra után egy mogyorónyi nagyságú CSANDA-téle PODEOL-lal masszírozuk jól be lábainkat s a várad lábak azonnal elrisszülnek. A lábzsadás, kellemelesen szög, égeő érzés, piftedáség asonnal megszűnik, lábái údeek risszek lesznek és járása végtelen könnyűvé válik.

PODEOL minden gyógyárban, drogériában kapható és a készítőnél postán megrendelhető. Ára 1-92 pengő

CSANDA GYÓGYSZERTÁR, NAGYVÁRA

A nagyváradi Csendőrségi kórház szállítója.

ÓRÁT arany-ezüst **ÉKSZERT** vásároljunk
BUO CZ VILMOS órás- és ékszerészénél
KASSA, Fő-utca 17. Szakszerű
 javítások
 Veszek aranyat, ezüstöt, drágakövet legmagasabb napi áron

Egyenruházat,
 Katonai felszerelések **TURÁNI ISTVÁN**
 Szövetek oégnél.
KASSA, Fő-utca 118.
 A m. kir. csendőrség szállítója. — Megbízható, pontos kiszolgálás.

KERÉKPÁRT, alkatrészeket, vásároljunk
 rádiót, **VARRÓGÉPET** **KISS BÉLÁNÉ**
 műszaki kereskedésében,
 A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek. **NAGYVÁRAD,**
Kossuth L.-u. 3.

Pontos **ÓRÁT**, arany, ezüst **ÉKSZERT**
 Ajándék tárgyakat bízalommal vásárolhatunk
GYENGE ISTVÁN
 szakképzett órás és ékszerészénél,
NAGYVÁRAD, Rákóczi-út 13. • Szakszerű órajavítások. • A m. kir. Csendőrség szállítója.

Mi csendőrségi nyomtatványokat, könyv, papír, töltőtollat
SIMON ISTVÁN
 CÉGNEL VÁSÁROLUNK.
 A m. kir. Csendőrség szállítója. **NAGYVÁRAD, Bémer-tér 3. Telefon: 26-43.**

EGYENRUHA
 Polgári szabóság, felszerelési cikkek
Gergely Béla
NAGYVÁRAD, Mezey Mihály-utca 1.
 A m. kir. csendőrség Bihar és Szatmár megyei osztályának szerződöttetett szabója
 Megbízható, pontos kiszolgálás.

PONTOS szolgálathoz
 pontos **ÓRÁT!** Arany,
 ezüst ékszerét Mi Optika, fotocikkek.
Gede Lajos
 Székesfehérvár **ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZNÉL**
 Zita királyné-út 2. sz. **VÁSÁROLUNK**

ZALKA LAJOS
EGYENRUHAZAT SZÉKESFEHÉRVÁR, Nádor-u. 35
FELSZERELÉSI CIKKEK A magy. kir. csendőrség szerződéses
URI SZABÓSÁG szállítója. • A m. kir. csendőrség tag
 jainak kedvező fizetési feltételek.

HUSZÁR PENGE

VILÁGHÍRŰ

WAFFENRAD
STEYR WAFFENRAD

WANDERER

Márkás kerékpárok!

Csendőrök részére kb. 500 vidéki
 viszonteladónál beszerezhető.

Forduljon bizalommal vidéki
 képviselőteinkhez, ahol nemcsak
 gondos kiszolgálásban lesz része,
 hanem kerékpárját szakszerűen
 is kezelik.